ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਐਮ/ਐਸ. ਰਾਈ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ ਐਲ.ਐਲ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ(ਾਂ). 2217-2218 ਦੇ 2021)

ਜੂਨ 17, 2021

[ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ ਅਤੇ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੁਰਾਰੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 – ਧਾਰਾ 2(33), 11(3) ਅਤੇ 111(ਡੀ) – 'ਮਨਾਹੀ ਵਸਤੂਆਂ' ਦਾ ਆਯਾਤ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ-ਇਨ-ਓਰੀਜਨਲ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 28.08.2020 ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਦੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੁਖੀ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਜੀ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਪੂਰਨ ਜ਼ਬਤੀਕਰਨ ਹੋਣਾ ਸੀ – ਵਿਵਾਦਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਕਿਸਮ – ਫੈਸਲਾ: ਤੱਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਆਯਾਤ ਖਾਸ ਮਾਤਰਾ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਖਿਲਾਫ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ – ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਆਯਾਤ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮੰਜ਼ੂਰ ਅਤੇ ਮਨਾਹੀ ਸੀ – ਵਿਵਾਦਿਤ ਵਸਤੂਆਂ, ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 29.03.2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ 16.04.2019 ਨੂੰ ਡੀ.ਜੀ.ਐਫ.ਟੀ. ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਟ੍ਰੇਡ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਜੋ ਮਨਜ਼ੂਰ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਸਨ, ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ 'ਮਨਾਹੀ ਵਸਤੂਆਂ' ਸਨ – ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1992 – ਧਾਰਾ 3.

ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 – ਧਾਰਾ 125 – ਆਯਾਤ – 'ਮਨਾਹੀ ਵਸਤੂਆਂ' ਅਤੇ 'ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ' ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ – ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ (ਅਰਥਾਤ, ਮਨਾਹੀ ਵਸਤੂਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ) ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਬਾਧਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ, ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਮਨਾਹੀ ਵਸਤੂਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਮਜਬੂਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਵੇਕ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਬਤੀਕਰਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣ ਦਾ ਚੁਣਾਵ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣ ਦਾ ਚੁਣਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਪੂਰਨ ਜ਼ਬਤੀਕਰਨ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ – ਧਾਰਾ 125(1) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਕਸਰਤ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ – ਫੈਸਲਾ: ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਕਸਰਤ ਇੱਕ ਨਾਜ਼ੁਕ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਕਸਰਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ

ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜ; ਤਰਕ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ; ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ

ਮਨਾਹੀਯੋਗ ਸਮਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਛੱਡਣ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਨ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਜਾਂ ਸੰਪੂਰਣ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੇ ਪੇਸ਼ੇ ਅਤੇ ਵਿਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤੌਲਿਆ ਜਾਵੇ – ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, 28.08.2020 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼-ਇਨ-ਅਸਲ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਰੁਕਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125(1) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਣ ਜ਼ਬਤੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਵਿਕਲਪ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ

ਵਧਾਇਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣਾ ਹੀ ਹੈ

ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਅਭਿਆਸ ਜਿਆਦਾਤਰ ਮਾਨਤਾਵਾਦੀ ਅਤੇ ਰਸਮੀ ਸੁਭਾਵ ਦਾ ਸੀ ਬਜਾਏ ਕਿ ਲਾਗੂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਜਾਗਰੂਕ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨ ਪਾਲਣਾ ਦਾ – ਜਦੋਂ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਜੀ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਹਿਲਾਂ ਨੂੰ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਲਈ ਰਸਤਾ ਛੱਡਣਾ ਪਵੇਗਾ – ਹੋਰ, ਜੇਕਰ ਸਮਾਨ ਦੀ ਅਤਿਵਾਦੀ ਆਯਾਤ/ਨਿਰਯਾਤ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਾਰ ਜਾਵੇਗਾ – ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਰਥਚਾਰੇ 'ਤੇ ਦੂਰਗਾਮੀ ਅਸਰ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਕੇਵਲ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਕਠਨਾਈ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਵਲ ਨਿਜੀ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਗਲਤ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ – ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਅਤੇ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਪੂਰਣ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਰਯਾਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਢਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ – ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਰਮੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਜਵਾਬੀ-ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਆਯਾਤਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਹੋਰ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਰੀ ਖਰਚੇ ਵੀ ਉਠਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ – ਜਵਾਬੀ-ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ 2,00,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਯਾਤ-ਨਿਰਯਾਤ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ, ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਬਤ, ਆਯਾਤਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕਸਟਮ ਐਕਟ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਨੇ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਵਾਦ ਲਿਆ ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਨ - ਆਯਾਤਕ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹ) ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਮਾਲ ਦੀ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਲਈ ਹੁਕਮ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ - ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਲੰਬਿਤ ਸਨ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਸਟਮਜ਼ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਮਿਤੀ 01.10.2020 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ u/s.129D(2), ਕਥਿਤ ਕਮੀਆਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਰਣਾਇਕ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ; ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲ) - ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 15.10.2020 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ, ਆਧਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ 01.10.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਣ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਜਾਂ ਅਨੁਚਿਤਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਓ ਮੋਟੂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ s.129D(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ - ਹੋਣ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲ) - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਤੁਰੰਤ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਆਯਾਤਕਾਂ ਦੀ - ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ - ਆਯੋਜਤ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 15.10.2020 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ; ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ - ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਆਰਡਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 15.10.2020 ਨੂੰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ (ਅਪੀਲਜ਼) ਅਪੀਲ 'ਚ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਗੇ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਾਲ ਦੀ ਪੂਰਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ 15.10.2020 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ - ਜੇਕਰ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਹੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਹਿੱਸਾ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੇਲੋੜਾ ਰੈਂਡਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਕਦੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲ) ਵੱਲੋਂ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਸਾਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਪਦਾਰਥਕ ਹਿੱਸਾ ਦੇਣਾ ਸੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਪੂਰਤੀ - ਇਹ, ਬਸ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ -ਵਿਰੋਧਾਂ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਖਾਮੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕ੍ਰਮ 15.10.2020 ਨੂੰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਮੀਆਂ ਜੋ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਦਾਰਥਕ ਕਾਰਕ ਵੀ - 15.10.2020 ਨੂੰ ਇਮਪਗਡ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਕਵਿਟੀ – ਦਾਅਵਾ – ਫੈਸਲਾ: ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਰਤਾ ਉਸੇ ਏ ਕਾਰਵਾਈ ਸਬੰਧੀ ਇਕਵਿਟੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ – ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਇਕਵਿਟੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਖੜੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ – ਦੇਣ ਦਾ – ਵਿਚਾਰਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ – ਵਿਚਾਰਾਂ – ਫੈਸਲਾ: ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦਾਵੇਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਹੈ – ਹੋਰ ਤੱਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਅਤੇ ਨਾਮੁਰਾਦ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਆਪਣੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨਤਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨਿਆਇ ਦੇ ਜੋਖਮ ਦਾ ਤੌਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅੰਤਮ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਕੋਰਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚਲਾ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ:

ਕੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਮਾਨ 'ਮਨਾਹੀ ਸਮਾਨ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਹੈ?

1. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਗਰੀਕਾਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਪਸ਼ਟ ਨਿਰਣਾਂ, ਉੱਪਰ ਉਦ੍ਧ□ਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਗੱਲ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਆਈ.ਐਫ.(ਟੀ.ਡੀ.ਆਰ.) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਰ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1992 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਵਪਾਰ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ, ਇਹ ਸਮਾਨ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਮਨਾਹੀ ਸਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਰ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 65][41-5]

2.1 ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ, ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਮਾਨ 'ਰੋਕੇ ਗਏ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ 'ਮਨਾਹੀ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਾਧਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 66] [45]

2.2 ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਟਰ/ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਇੱਕ ਖਾਸ ਮਾਤਰਾ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਖਿਲਾਫ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਆਯਾਤ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਗਰੋਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਅਤਿਰਿਕਤ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਆਯਾਤ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਰਥਚਾਰੇ 'ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਆਯਾਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤਰਾ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਟਾਕਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਰਹੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 67.43]

2.3. ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ 29.03.2019 ਅਤੇ 16.04.2019 ਦੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿ ਆਯਾਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਹਨ, ਉਹ 'ਮਨਾਹੀ ਵਸਤੂਆਂ' ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ 28.08.2020 ਦੀਆਂ ਆਦੇਸ਼-ਇਨ-ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਮਨਾਹੀ ਵਸਤੂਆਂ ਸਨ। [ਪੈਰਾ 68]

2.4. ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉੱਠਾਏ ਗਏ ਅਣਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਤਰਕ ਜੋ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ 'ਸੀਮਿਤ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਸੀਮਿਤ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਫਿਰ ਡੀ.ਜੀ.ਐਫ.ਟੀ. ਜਾਂ ਐਫ.ਟੀ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਆਮ ਜਵਾਬਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਵਸਤੂਆਂ 'ਮਨਾਹੀ ਵਸਤੂਆਂ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 68.1]

ਕੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਸੰਪੂਰਣ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ?

3. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਗ਼ੈਰ-ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 'ਮਨਾਹੀ ਵਸਤੂਆਂ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਦੇ ਅਧਿਆਇ XIX ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 69]

4. ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125(1) ਦੀ ਸਾਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਮਨਾਹੀ ਵਸਤੂਆਂ' ਅਤੇ 'ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ' ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਤ ਵਸਤੂਆਂ (ਅਰਥਾਤ, ਮਨਾਹੀ ਵਸਤੂਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਖਿਲਾਫ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਬਾਧਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਮਨਾਹੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਮਜਬੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਵੇਕ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਹਿਜ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅਜਿਹਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣ ਦਾ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਸੰਪੂਰਣ ਜ਼ਬਤੀ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾਸ 69 ਅਤੇ 69.1]

5.1 ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਕਸਰਤ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਕਸਰਤ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਇਸਨੂੰ ਤਰਕ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖੋਜ ਇਹ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 125 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਕਸਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕਸਰਤ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਮਾਲ ਸਬੰਧੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਉਦੇਸ਼, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧਾਂ ਨੂੰ ਤੌਲਿਆ ਜਾਵੇ। [ਪੈਰਾ 79]

5.2. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 28.08.2020 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਜੂਕੇਟਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨੂੰ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਉਚਿਤ ਕਸਰਤ ਵਜੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜੂਕੇਟਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125(1) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਦੇ ਵਿਵੇਕ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਸੰਪੂਰਣ ਜ਼ਬਤੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਵਿਕਲਪ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣਾ ਹੀ ਹੈ। ਅਜੂਕੇਟਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਕਸਰਤ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਨਤਾਵਾਦੀ ਅਤੇ ਰਸਮੀ ਸੁਭਾਵ ਦੀ ਸੀ ਬਜਾਏ ਕਿ ਲਾਗੂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਜਾਗਰੂਕ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨ ਪਾਲਣਾ ਦੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਉਂ ਮਾਲ ਦੀ ਸੰਪੂਰਣ ਜ਼ਬਤੀ ਹੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਉਚਿਤ ਕਸਰਤ ਸੀ। ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ 24.12.2020 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼-ਇਨ-ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਕਸਰਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 80]

5.3. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਬੰਦੀ, ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਪਾਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣਾ, ਸਿਰਫ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਮਾਲਾਂ ਦੀ ਘਰੇਲੂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਆਮਦ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਸਰ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ

ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਲਤ ਆਯਾਤਾਂ ਦਾ ਕੈਸਕੇਡਿੰਗ ਅਸਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਗਰੀਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਯਾਤਾਂ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। [ਪੈਰਾ 81]

6. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਾਰ ਅਤੇ ਸੁਭਾਵ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਲਤ ਆਯਾਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਹੋਰ, ਜੇ ਵਧੀਆ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਟਰ/ਦਾਲਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੀ ਨਾਕਾਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਰਥਚਾਰੇ 'ਤੇ ਦੂਰਗਾਮੀ ਅਸਰ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਕਠਨਾਈ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਲਤ ਆਯਾਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਅਤੇ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਸਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਰਾਸਰ ਜ਼ਬਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਦੂਸ਼ਿਤ ਮਾਲ ਭਾਰਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਉਣਾ; ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਮਾਲ ਰਿਹਾਈ ਪਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਉਣਾ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 82]

7.ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਵੇਕ ਸਿਰਫ ਸਰਾਸਰ ਜ਼ਬਤੀ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਨਿਰਯਾਤ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ, ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ 'ਤੇ। ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 28.08.2020 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 24.12.2020 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾਸ 84 ਅਤੇ 85][467-ਜੀ-ਐਚ; 468-ਏ-ਬੀ] ਏ

ਆਯਾਤਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਕੁਆਈਟੀ ਦੀ ਪੁਕਾਰ

8. ਆਯਾਤਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਕੁਆਈਟੀ ਨੂੰ ਪੁਕਾਰਦਿਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦਾ ਮੁੜ-ਨਿਰਯਾਤ ਵੀ ਇੱਕ ਸੰਭਵ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਯਾਤਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਕੁਆਈਟੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਰਮੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਕੁਆਈਟੀ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਗਰਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਆਯਾਤਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬਾਹਰ ਹੀ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਕੁਆਈਟੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਦੀ ਘਾਟ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਇਕੁਆਈਟੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਖੜ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। [ਪੈਰਾ 86, 86.1]

ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪੀਲ ਲਈ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਰਦਾਸ

9. ਆਯਾਤਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸੀਈਐਸਟੀਏਟੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮੌਕਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਧਾਰਣ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਅਰਦਾਸ ਦੀ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਪਰ, ਪਿੱਛੋਕੜ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਘੁੰਮਣਘੇਰੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਦੌਰਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ; ਅਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। 24.12.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ-ਵਿੱਚ-ਅਪੀਲ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਅਰਦਾਸ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾਸ 87, 90][46B-H; 46.9; 47.0-A-7B-B]

ਇਤਫਾਕਨ: ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਸਿਧਾਂਤ

10.1 ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਓਨਾ ਹੀ ਸੀ ਜਿੰਨਾ ਇਹ ਵਿੱਚ ਸੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਜੈਪੁਰ ਵਿਖੇ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਯਾਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਉਦਮ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਟਰ/ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਭਾਰਤੀ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲ) ਨੂੰ ਇਸ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਣਾ ਪਿਆ ਪੂਰਤੀ ਐਗਰਿਕਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਸਵਾਲ ਭਾਰਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਰਲਣ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਿਲਾਵਟ ਦਾ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਡੀ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇੱਕ ਟਾਲਣ ਯੋਗ ਸੀ; ਅਤੇ ਬਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ, ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰੁਕ ਗਏ ਹਨ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼, ਜੋ ਕਿ, ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਨ ਮਾਲ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣਾ ਵਿਵੇਕ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸੰਦਰਭ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ. [ਪਾਰਾ 91, 91.1][470-B-F]

10.2 ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਤੱਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਅਤੇ ਨਾਮੁਰਾਦ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਖਾਲੀ ਰਸਮੀਤਾ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਨਿਆਂਇਕ ਅਗਰਤਾ ਦੇ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਤੌਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅੰਤਮ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਪਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕੋਰਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚਲਾ ਜਾਵੇ।

10.3 ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕੋਰਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚਲਾ ਜਾਵੇ। ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਸਵਾਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਉਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਆਯਾਤਕਾਰ (ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ) ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨਾਮੁਰਾਦ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ, ਜੇਕਰ ਹੋਵੇ ਵੀ, ਕੁਝ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਨਾਮੁਰਾਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਧਾਰਣ ਪਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਦੇ ਤੱਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਜਵਾਬ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਅਸੁਵਿਧਾ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਕਾਰਨ ਉਠਾਣੀ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਅਸੁਵਿਧਾ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਉਠਾਣੀ ਪੈਣੀ ਸੀ (ਅੰਤਮ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤ 'ਤੇ) ਜੇਕਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਟਰ/ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਵਧੀਆ ਮਾਤਰਾ ਨਾਲ ਭਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। [ਪੈਰਾ 93]

10.4 ਅਸਲ ਵਿਗ਼ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਟੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਗਰੀਐਕਟਸ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ, ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਉਲਟੇ ਨਤੀਜੇ 29.03.2019 ਦੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਢਕੋਸਲੇ ਹੇਠ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਯਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਮੰਡਰਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਅਤੇ ਨਾਮੁਰਾਦ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਗਰੀਐਕਟਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਢਕੋਸਲੇ ਹੇਠ ਆਯਾਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ

ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ। [ਪੈਰਾ 94]

- ਸੰਖੇਪ -

11. ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪੂਰਨ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਉੱਤੇ ਮੁੜ-ਨਿਰਯਾਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਢਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗਲਤ ਆਯਾਤਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਵੀ, ਉਤਰਦਾਤਾ-ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਰੀ ਖਰਚੇ ਵੀ ਉਠਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਤਰਦਾਤਾ-ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨੇ ਪਏਂਗੇ, ਜੋ ਕਿ ਰੁਪਏ 20,000/- (ਰੁਪਏ ਦੋ ਲੱਖ) ਪ੍ਰਤੀ ਹਨ। [ਪੈਰਾਸ 96, 99]

ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਅਤੁਲ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ, (2019) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 539 – ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ।

ਹਰਗੋਵਿੰਦ ਦਾਸ ਕੇ. ਜੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਸਟਮ ਕਲੈਕਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1987) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 230 – ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ।

ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਆਯਾਤ), ਮੁੰਬਈ ਬਨਾਮ ਫਾਈਨ ਕ੍ਰਿਏਸ਼ਨ ਇੰਕ., (2009) 248 ਈ.ਐਲ.ਟੀ. 122 – ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਗਰੀਕਾਸ ਐਲ.ਐਲ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ, 2020 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 675 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਗਾਰਗ ਊਨੀ ਮਿਲਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਕਲੈਕਟਰ ਆਫ ਕਸਟਮਜ਼, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (1999) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 175; ਸਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਓ.ਪੀ. ਸਿੰਗਲਾ ਅਤੇ ਅਨਜ, (1985) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 349 : [1985] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 623; ਰਿਲਾਇੰਸ ਏਅਰਪੋਰਟ ਡਵੈਲਪਰਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਏਅਰਪੋਰਟ ਅਥਾਰਿਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਅਨਜ, (2006) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 : [2006] 8 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 39; ਸ਼ੇਖ ਮੁਹੰਮਦ ਉਮਰ ਬਨਾਮ ਕਲੈਕਟਰ ਆਫ ਕਸਟਮਜ਼, ਕੋਲਕਾਤਾ ਅਤੇ ਅਨਜ (1970) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 728 : [1971] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 35; ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਕਸਟਮਜ਼, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰੂਕਸ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਅਤੇ ਅਨਜ (2007) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 396 : [2007] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 791; ਆਇਲ ਅਤੇ ਨੈਚੁਰਲ ਗੈਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਸਟਮਜ਼, ਦਿੱਲੀ: (2003) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 161 : [2003] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 412; ਪੀ.ਟੀ.ਆਰ. ਐਕਸਪੋਰਟਸ (ਮਦਰਾਸ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਅਨਜ, (1996) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 268 : [1996] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 662; ਐੱਸ.ਬੀ. ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਫਾਰਨ ਟ੍ਰੇਡ ਅਤੇ ਅਨਜ, (1996) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 439 : [1996] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 910; ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮਨ ਧਾਲੀ ਮਿਲ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਕਸਟਮਜ਼, (2021) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਕੇਰ 362; ਯੂ.ਪੀ. ਸਟੇਟ ਰੋਡ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਇਸਮਾਇਲ ਅਤੇ ਅਨਜ, (1991) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 239 : [1991] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 274; ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਸੀਟੀ) ਐਲ.ਟੀ.ਯੂ., ਕਾਕੀਨਾਡਾ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਗਲੈਕਸੋ ਸਮਿਥ ਕਲਾਈਨ ਕਨਜ਼ਿਊਮਰ ਹੈਲਥ ਕੇਅਰ ਲਿਮਿਟੇਡ, (2020) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 440 ਅਤੇ ਦਾਰਾਬ ਦਾਵਰਜੀ ਵਾਰਡਨ ਬਨਾਮ ਕੂਮੀ ਸੋਰਾਬ ਵਾਰਡਨ ਅਤੇ ਅਨਜ, (1990) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 117 : [1990] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 332

ਹੋਰਾਈਜ਼ਨ ਫੈਰੋ ਅਲੋਇਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਅਨਜ, (2016) 340 ਈ.ਐਲ.ਟੀ. 27 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਰੋਵਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਕੈਨਨ ਫਿਲਮ ਸੇਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ, [1986] 3 ਆਲ ਈ.ਆਰ. 772

– ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾ ਹਵਾਲਾ

(1999) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 175 ਪੈਰਾ 38.2 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1985] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 623 ਪੈਰਾ 38.2 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2006] 8 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 39 ਪੈਰਾ 38.2 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1971] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 35 ਪੈਰਾ 44.2 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2007] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 791 ਪੈਰਾ 44.2 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਸ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2021] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ : ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2217-18 ਦੇ 2021.

15.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਜੋ ਕਿ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 3502-3503 ਦੇ 2020 ਵਿੱਚ ਸੀ.

ਨਾਲ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2219 ਦੇ 2021.

ਐਨ. ਵੇਂਕਟਾਰਾਮਨ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਮਿਸ ਬੀ. ਸੁਨੀਤਾ ਰਾਓ, ਵੀ. ਚੰਦਰਾ ਸ਼ੇਖਰਾ ਭਾਰਤੀ, ਲਿਜ਼ ਮੈਥਿਊ, ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਾਰੋਰੀਆ, ਬੀ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਬੀ. ਵੀ. ਬਲਰਾਮ ਦਾਸ, ਐਡਵੋ., ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਲਈ।

ਰਣਜੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਨੀਰਜ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋ., ਸੰਜੇ ਬੰਸਲ, ਮਿਸ ਸਵਾਤੀ ਬੰਸਲ, ਮਿਸ ਵੈਸ਼ਾਲੀ ਗੁਪਤਾ, ਜੀ. ਕੇ. ਬੰਸਲ, ਸੁਜੇ ਕਾਂਤਾਵਾਲਾ, ਸਮੀਰ ਗਰੁੜ, ਸੰਦੀਪ ਸੁਧਾਕਰ ਦੇਸਮੁਖ, ਮਿਸ ਜੂਹੀ ਵਾਲੀਆ, ਬੱਡੀ ਏ. ਰੰਗਨਾਧਨ, ਏ. ਵੀ. ਰੰਗਮ, ਅਨਿਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਅਨੀਤਾ ਨਰਸਯਾਨ ਐਮ, ਜੀ. ਵੀ. ਸੀ. ਸੁਕੁ, ਅੰਬੁਜ ਦੀਕਸਿਤ, ਰਿਸਾਭ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸੁਜੀਤ ਘੋਸ਼, ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ, ਮਿਸ ਉਤਕਰਸ਼ਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਨੀਰਜ ਸ਼ੇਖਰ, ਐਡਵੋ., ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

ਵਿਸ਼ਾ ਸੂਚੀ*

ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪਰੇਖਾ 2

ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਹਿੱਤ..... 10

ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਪਹਿਲੂ ਅਤੇ ਪਿੱਛੋਕੜ..... 14

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 26.08.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਫਰੀਕਾਸ..... 20

*ਵਿਸ਼ਾ ਸੂਚੀ ਮੂਲ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

28.08.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼-ਇਨ-ਅਸਲ: ਅਧਿਕਾਰਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ.....26

ਆਦੇਸ਼-ਇਨ-ਅਸਲ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਦੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ.....31

15.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ 09.12.2020 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ: ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਮੰਡੇਮਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ.....39

24.12.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ: ਆਦੇਸ਼-ਇਨ-ਅਸਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ.....48

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੌਰ: 24.12.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼-ਇਨ-ਅਪੀਲ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 05.01.2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਸਟੇ ਆਦੇਸ਼.....56

ਪ੍ਰਤੀਦਵੰਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ.....59

ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਬਿੰਦੂ.....77

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ..78

ਕੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਮਾਨ 'ਮਨਾਹੀ ਸਮਾਨ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਹੈ?.....90

ਕੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਮਾਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ?.....99

ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਪੁਕਾਰ.....115

ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪੀਲ ਲਈ ਮੁੱਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਰਦਾਸ.....116

ਇਤਫਾਕਨ: ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਸਿਧਾਂਤ.....118

ਸੰਖੇਪ.....122

ਨਿਸਕਰਸ਼ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ.....123

ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪਰੇਖਾ

I. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਸ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਸੈੱਟ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ 15.10.2020 ਅਤੇ 05.01.2021 ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਐਲ) ਨੰਬਰ 3502-3503 ਦੇ 2020 ਅਤੇ

ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਐਸਟੀ) ਨੰਬਰ 24 ਦੇ 2021 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ 28.08.2020 ਨੂੰ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਗਰੁੱਪ-ਆਈ, ਮੁੰਬਈ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ-ਇਨ-ਓਰੀਜਨਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ, ਨਿੱਜੀ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ।

2.1. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਜੋ ਕਈ ਮੁੱਦਿਆਂ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਅਤੇ ਖਾਕਾ ਖਿੱਚਣ ਵਿੱਚ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

3. ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1992 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਲਾ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਵਪਾਰ ਨੋਟਿਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬੀਨਜ਼, ਮਟਰ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹੈ।

3.1. ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੋਟਿਸਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਿੱਥੇ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਯਾਤਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਕਤ ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਤਃ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੋਟਿਸਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬੀਨਜ਼, ਮਟਰ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ, ਭੂਤਕਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਫਿਰ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ; ਅਤੇ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਆੜ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਯਾਤਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ।

3.2. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟਰਾਂਸਫਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ, ਇੱਕੋ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਣਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੋਟਿਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਐਗਰੀਕਾਸ ਐਲ.ਐਲ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 26.08.2020 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਾ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 29.03.2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਲਾ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ 16.04.2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਪਾਰ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

3.3. ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 26.08.2020 ਨੂੰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਹੋਰ ਖੋਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆੜ ਹੇਠ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਅਤੇ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਗੇ। ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਯਾਤਾਂ ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਐਫ.ਟੀ.ਡੀ.ਆਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਵਪਾਰ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਨ; ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962* ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਰੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

4. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 26.08.2020 ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ, ਐਮ/ਐਸ. ਰਾਜ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ ਐਲ.ਐਲ.ਪੀ. ਅਤੇ ਐਮ/ਐਸ. ਹੈਰੀਅਰ ਕਲੈਕਸ਼ਨਜ਼, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਯਾਤਿਤ ਮਾਲ ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਰਿਲੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਅਰਥਾਤ

26.08.2020 ਨੂੰ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਗਰੁੱਪ-ਆਈ, ਮੁੰਬਈ* ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਓ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੀ ਛੋਟ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਅਜੂਕੇਟਿੰਗ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਕੇ ਲਿਆ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਗਭਗ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ-ਇਨ-ਓਰੀਜਨਲ ਮਿਤੀ 28.08.2020 ਨੂੰ, ਜਬਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125(1) ਅਧੀਨ ਜਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰ ਕੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ। ਅਜੂਕੇਟਿੰਗ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ, ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਪੈਨਲਟੀ ਵੱਲ ਕੁਝ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਚਾਰਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ*; ਅਤੇ ਕੁਝ ਖੇਪਾਂ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡੀ.ਜੀ.ਐਫ.ਟੀ ਨੇ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪਵਾਦ ਲਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਰੁਕਾਵਟ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਮਿਤੀ 01.09.2020 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਆਯਾਤ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਚਾਰਾਂ ਦੇ ਪਰਿਣਾਮਸਵਰੂਪ, ਅਗਲਾ

ਕਸਟਮ ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਨੇ ਮੁੰਬਈ ਪੋਰਟ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਏ ਕੰਸਾਈਨਮੈਂਟਾਂ ਦਾ ਡਿਲੀਵਰੀ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਬਾਕੀ ਕੰਸਾਈਨਮੈਂਟ ਰਿਲੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।

5. ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਰੋਕਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਕੇ, ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ (ਇੱਥੇ ਨਿੱਜੀ ਜਵਾਬਦੇਹ) ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰੁਖ ਕੀਤਾ। ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਏ ਮਾਲ ਦੀ ਸਾਫ਼-ਸਫਾਈ ਲਈ ਮੈਂਡੇਮਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਦ ਕਿ ਉਕਤ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਜੇ ਵਿਚਾਰਾਧੀਨ ਸਨ, ਕਸਟਮਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਆਯਾਤ-II) ਨੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 129D(2) ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ 01.10.2020 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਅੱਗੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਤੋਗਤਵਾ ਅਪੀਲਾਂਤ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੇ 24.12.2020 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 06.10.2020 ਨੂੰ ਉਕਤ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 15.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

5.1 ਆਪਣੇ 15.10.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਕਿ, ਪ੍ਰਾਈਮਾ ਫੇਸੀ, 01.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਧਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਦੀ ਬਣਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 129D(2) ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸੁਓ ਮੋਤੂ ਸੰਸ਼ੋਧਨਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕਹਿਣ ਲਈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਔਚਿਤ ਜਾਂ ਅਨਿਉਚਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਆਰਡਰਾਂ-ਇਨ-ਓਰੀਜਨਲ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਆਯਾਤਕਾਰ ਗੋਦਾਮਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਕਾਰਨ ਖਰਚ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਰੋਕਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 38 ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਬਿਲਾਂ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ।

6. ਮਿਤੀ 15.10.2020 ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ, ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 26.11.2020 ਨੂੰ ਪਰ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵੱਡੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ। ਪਹਿਲੀ ਅਜਿਹੀ ਇੱਕ ਆਯਾਤਕਰਤਾ M/s ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਘਟਨਾ। ਰਾਜ 15.10.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਗਰੋ ਇਮਪੈਕਸ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਬਿਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸੋਧ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 09.12.2020 ਅਨੁਸਾਰ। ਦੂਜਾ ਸਬੰਧਤ ਸਮਾਗਮ ਸੀ ਕਿ ਮਿਤੀ 24.12.2020 ਦੇ ਹੁਕਮ-ਇਨ-ਅਪੀਲ ਦੁਆਰਾ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਨੇ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ-ਅਸਲ ਮਿਤੀ 28.08.2020 ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਪੂਰਨ

ਜ਼ਬਤ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ; ਬੇਸ਼ੱਕ, ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕੁਝ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਤੀਜੀ ਵੱਡੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਦਰਾਮਦਕਾਰ ਐੱਮ. ਰਾਜ ਗਰੋ ਇਮਪੈਕਸ ਨੇ 24.12.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼-ਇਨ-ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਰਾਹ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ 05.01.2021 ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਵਾਦ ਲਿਆ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਲਟ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ ਮਿਤੀ 15.10.2020 ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਆਦੇਸ਼-ਇਨ-ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਮਿਤੀ 15.10.2020 ਅਤੇ 09.12.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਇੱਕ ਤੀਜੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਸਹਾਇਕ ਹਿੱਸਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਦਰਾਮਦਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਏ ਮਿਤੀ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਦੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮਾਣਹਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 09.12.2020 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 05.01.2021 ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਉਹ 21.01.2021 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ। ਦੁਬਾਰਾ ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਿਤੀ 05.01.2021, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮਾਣਹਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਚ।

7. ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪਰੋਕਤ SLPs ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ 20.01.2021 ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨੋਟਿਸ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਮਾਨ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਐੱਨ 18.03.2021, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਾਣਹਾਨੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 18.03.2021 ਨੂੰ, ਅਜੇ ਤੱਕ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ASG ਦੀ ਪੇਸ਼ਗੀ, ਕਿ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਨਾਸ਼ਵਾਨ ਆਯਾਤ ਦੀ ਮੁੜ-ਨਿਰਯਾਤ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਸਟਮ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਮਾਲ।

8. ਉਪਰੋਕਤ ਰੂਪਰੇਖਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਗਰਿਕਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ (ਸੁਪਰਾ), ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਯਾਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਧਾਰ ਜਾਂ ਹਾਈ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਵਰ ਹੇਠ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਪਰ, ਦਿੱਤੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜੋ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ ਗਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਮਾਲਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਕਸਟਮ ਐਕਟ. ਹੁਣ, ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਡੀਲਿੰਗ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਨੇ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਣਾ; ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮਾਲ ਨੂੰ ਨਾਲ ਛੱਡਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਦਰਾਮਦਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖੋ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਜਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਉਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਹੇ ਹਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾਲ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਹੋਰ ਖਰਚੇ। ਉਹ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਣਗੌਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ।

8.1. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਆਯਾਤਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸੰਬੰਧਤ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਦੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋ ਹੋਰ ਆਯਾਤਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲੰਬਿਤ ਸਨ ਪਰ, ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸੈੱਟ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੰਪਲੀਡਮੈਂਟ/ਇੰਟਰਵੈਂਸ਼ਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਖੜ੍ਹੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਦੀ ਮਾਲ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਹਿੱਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ

9. ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਖਾਕਾ ਖਿੱਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਵੇਰਵੇ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਾਂਗੇ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ

10. ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਵਾਣਿਜਯ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੇ ਰਾਜਸਵ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਨ; ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ

ਕਸਟਮ (ਆਯਾਤ.), ਮੁੰਬਈ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ।
ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਕਸਟਮਜ਼ (ਅਪੀਲ), ਮੁੰਬਈ (ਜ਼ੋਨ-ਆਈ), ਜਿਸ ਨੇ
ਅਪੀਲਤ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ 24.12.2020 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਉਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਬਣੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 05.01.2021 ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਹੈ। ਇਹ
ਅਪੀਲਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ; ਅਤੇ
ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਰਿਹਾਈ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ।

ਵਿਰੋਧੀ ਜਵਾਬਦੇਹ

ਦੋ ਆਯਾਤਕਾਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੁਕਮ
ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ
ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

11.1. ਐਮ/ਐਸ. ਰਾਜ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ ਐਲ.ਐਲ.ਪੀ.

ਇਹ ਆਯਾਤਕਾਰ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫਤਰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜੈਪੁਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਫਰਮ ਨੇ 01.11.2019 ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਾਲੇ ਦਸ ਬਿੱਲ ਆਫ
ਐਂਟਰੀ ਲਈ ਪੀਲੇ ਮਟਰਾਂ ਦੇ 24,815 ਐਮ.ਟੀ.ਜ਼ ਦੀ ਸਾਫ਼-ਸਫਾਈ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ 20.07.2019 ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਾਲੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਅਧੀਨ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ,
ਜੈਸਾ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਜੈਪੁਰ ਵਿੱਚ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ
11794 ਆਫ 2019 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾਲ ਸਮਾਨ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ
ਜਿਸ ਨੇ ਆਰਡਰ-ਇਨ-ਓਰਿਜਨਲ ਦੀ ਮਿਤੀ 28.02.2020 ਨੂੰ ਲਿਆ। ਇਸ ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੇ ਤਿੰਨ ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਲਈ ਕਿਊ.ਓ.ਸੀ. ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 7,500 ਐਮ.ਟੀ.ਜ਼ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਬਾਕੀ ਰਿਹਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇਸ ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੇ ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.(ਐਲ) ਨੰਬਰ 3502 ਆਫ 2020 ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ
ਜਿਸ ਨੂੰ 15.10.2020 ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਾਲੇ ਸਾਂਝੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. (ਐਸ.ਟੀ.) ਨੰਬਰ 242 ਆਫ 2021 ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ
ਜਿਸ ਨੇ 24.12.2020 ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਾਲੇ ਆਰਡਰ-ਇਨ-ਅਪੀਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 05.01.2021 ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਾਲਾ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ।

11.2. ਐਮ/ਐਸ. ਹਰੀਸ਼ਰ ਕਲੈਕਸ਼ਨਜ਼

ਇਹ ਆਯਾਤਕਾਰ ਇੱਕ ਮਾਲਕਾਨਾ ਚਿੰਤਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫਤਰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜੈਪੁਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੇ 18.11.2019 ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਲਈ ਪੀਲੇ ਮਟਰਾਂ ਦੇ 38,500 ਐਮ.ਟੀ.ਜ਼ ਦੀ ਸਾਫ਼-ਸਫਾਈ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ 10.07.2019 ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਾਲੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਅਧੀਨ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ,
ਜੈਸਾ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਜੈਪੁਰ ਵਿੱਚ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਜੈਪੁਰ ਵਿੱਚ W.P ਨੰਬਰ 11752 ਦੇ 2019 ਵਿੱਚ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਆਯਾਤਕਾਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਯਤਨ ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇ ਕੇ ਮਾਲ ਛੁਡਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਨੇ 28.08.2020 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼-ਇਨ-ਓਰੀਜਨਲ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੇ ਬੰਬਈ ਦੇ ਉੱਚ ਨਿਆਂਕਾਲਯ ਅੱਗੇ W.P (C) ਨੰਬਰ 5305 ਦੇ 2020 ਵਿੱਚ ਮੈਂਡੈਮਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ 15.10.2020 ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਆਯਾਤਕਾਰ ਸਬੰਧੀ, ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ 24.12.2020 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼-ਇਨ-ਅਪੀਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰ, ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜਤਾਈ ਹੈ।

ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਾਲੇ

12. ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ, ਆਯਾਤਕਾਰ, ਆਯਾਤਕਾਰ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਉੱਚ ਨਿਆਂਕਾਲਯ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਵੀ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦਿਲਚਸਪੀਆਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵੇਰਵੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:-

ਨਿੱਖਿਲ ਪਲਸਿਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ।

12.1. ਇਹ ਆਯਾਤਕਾਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਕੰਪਨੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫ਼ਤਰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜੈਪੁਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਉੱਚ ਨਿਆਂਕਾਲਯ, ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਜੈਪੁਰ ਵਿੱਚ W.P ਨੰਬਰ 12283 ਦੇ 2019 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ 1,02,550 ਐਮ.ਟੀ.ਜ਼ ਦੇ ਪੀਲੇ ਮਟਰ ਦੀ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 20.11.2020 ਨੂੰ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮੁੰਦਰਾ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁੰਦੇ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਕਿਉਂ ਨਾ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਗੋਰੀਕਸ ਐਲ.ਐਲ.ਪੀ.

12.2. ਇਹ ਆਯਾਤਕਾਰ ਇੱਕ ਸਾਝੇਦਾਰੀ ਫਰਮ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫ਼ਤਰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜੈਪੁਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਫਰਮ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, 27,775 ਐਮ.ਟੀ.ਜ਼ ਦੇ ਕਾਲੇ ਮਟਪੇ ਦੀ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਉੱਚ ਨਿਆਂਕਾਲਯ, ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਜੈਪੁਰ ਵਿੱਚ W.P ਨੰਬਰ 13922 ਦੇ 2019 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚੋਂ, 14,366 ਐਮ.ਟੀ.ਜ਼ ਦੇ ਮਾਲ ਛੁਡਾਏ ਗਏ ਪਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 05.10.2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ੋਅ ਕਾਰਨ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨ੍ਹਾਵਾ ਸ਼ੇਵਾ ਨੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਪਾਇਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੇ ਮਾਲ ਦੀ ਨਾ-ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਖਿਲਾਫ ਬੰਬਈ ਦੇ ਉੱਚ ਨਿਆਂਕਾਲਯ ਵਿੱਚ ਨੰਬਰ 525 ਦੇ 2021 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਕਥਿਤ ਪਹਿਲੂ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ

13. ਕੇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਿਲਚਸਪੀਆਂ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਕਥਿਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਬਚਦਿਆਂ ਜੋ ਅਸਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਨਾ ਪਾਉਣ।

14. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਿਛੋਕੜ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 05.08.2017 ਅਤੇ 21.08.2017 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਰ/ਉਡਮੋਗ ਅਤੇ ਕਬੂਤਰ ਦੀਆਂ ਦਾਲਾਂ/ਤੂਰ ਦਾਲ ਦੀ ਆਯਾਤ ਨੂੰ "ਮੁਫ਼ਤ" ਤੋਂ "ਸੀਮਿਤ" ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਨਾ ਕੋਟਾ ਅਤੇ ਪੂਰਵ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ DGFT ਤੋਂ। ਫਿਰ, 25.04.2018 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਬੀਨਜ਼/ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਸੀਮਿਤ ਰਹੇਗੀ ਜਿਸ ਲਈ ਪੂਰਵ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਕੋਟਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹਾ 2018-2019 ਲਈ। ਇੱਕ ਆਯਾਤਕਾਰ, ਐਮ/ਐਸ. ਹੀਰਾ ਟਰੇਡਰਜ਼, ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, 25.04.2018 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ 19ਵੀਂ, 16ਵੀਂ ਅਤੇ 18ਵੀਂ ਮਈ, 2018 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਟਰੇਡ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਅਨੁਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਟਰ ਦੀ ਆਯਾਤ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਰਾਹਤ ਦੀ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। 28.06.2018 ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਉਕਤ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 25.04.2018 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲੋੜੀਂਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਯਾਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੀਨਜ਼/ਮਟਰ/ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਉੱਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਪਾਬੰਧੀਆਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਈ ਹੋਰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਕੋਟਾ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਧੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਯਾਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਅਸਰ ਪਾਇਆ।

14.1. ਉਕਤ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ਇਹ ਸਨ ਕਿ FT(DR) ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਟੈਟਿਊਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ DGFT, ਨੂੰ EXIM ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੀ ਸੀ FT(DR) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਕੇ ਧਾਰਾ 6(3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।

14.2. ਉਕਤ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਟਰੇਡ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਐਮ/ਐਸ. ਹੀਰਾ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਦਰਾਸ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 04.04.2019 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ 03.07.2018 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ 25.10.2018 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ; ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ 19.12.2018 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਜਰਾਤ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 1922 ਦੀ 2019 ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ, ਇਹ ਵੀ 28.01.2019 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

14.3. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੋਟਿਸਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਪਰ, ਅੰਤਤਃ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੱਡ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਨਾਲ ਅਸਫਲ ਰਹੀ।

15. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਰਚ, 2019 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, FTDR ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਨੀਤੀ 2015 ਦੇ ਪੈਰੇ 1.02 ਅਤੇ 2.01 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ- 2020, ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਸਤੂਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਯਾਤ ਨੀਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਭਾਰਤੀ ਵਪਾਰ ਵਰਗੀਕਰਨ (ਹਾਰਮੋਨਾਈਜ਼ਡ ਸਿਸਟਮ) 2017 ਦਾ ਅਧਿਆਇ 7, S.O ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਸੂਚੀ I. ਨੰਬਰ 1478(E), 1479(E), 1480(E) ਅਤੇ 1481(E) ਮਿਤੀ 29.03.2019 ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਰੇਡ ਨੋਟਿਸ ਮਿਤੀ DGFT ਦੁਆਰਾ 16.04.2019. ਇਹ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਮੁੱਖ ਹਨ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਇਹ

ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ: -

"ਐਸ.ਓ. 1478(ਈ).—ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1992 (22 ਦਾ 1992) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੋਧੀ ਗਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ ਨੀਤੀ, 2015-2020 ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 1.02 ਅਤੇ 2.01 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਇੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਵਪਾਰ ਵਰਗੀਕਰਣ (ਹਾਰਮੋਨਾਈਜ਼ਡ ਸਿਸਟਮ), 2017, ਸ਼ਿਡਿਊਲ-ਆਈ (ਆਯਾਤ ਨੀਤੀ) ਦੇ ਚੈਪਟਰ 7 ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ:

2. ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਿਕ ਗਜਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਐਸ.ਓ. 1479(ਈ).—ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1992 (22 ਦਾ 1992) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੋਧੀ ਗਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ ਨੀਤੀ 2015-2020 ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 1.02 ਅਤੇ 2.01 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਇੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਵਪਾਰ ਵਰਗੀਕਰਣ (ਹਾਰਮੋਨਾਈਜ਼ਡ ਸਿਸਟਮ), 2017, ਸ਼ਡਿਊਲ-ਆਈ (ਆਯਾਤ ਨੀਤੀ) ਦੇ ਅਧਿਆਇ 7 ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਆਯਾਤ ਨੀਤੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੋਧਦੀ ਹੈ -

ਐਕਸਿਮ ਕੋਡ ਆਈਟਮ ਵੇਰਵਾ ਮੌਜੂਦਾ ਨੀਤੀ ਸ਼ਰਤ ਮੌਜੂਦਾ ਨੀਤੀ ਪਾਬੰਦੀ ਸੋਧੀ ਗਈ ਨੀਤੀ ਸ਼ਰਤ

0713 1000 ਮਟਰ (Pisum sativum) ਵਿੱਚ ਪੀਲੇ ਮਟਰ, ਹਰੇ ਮਟਰ, ਦੁਨ ਮਟਰ ਅਤੇ ਕਾਸਪਾ ਮਟਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਪਾਬੰਦੀ ਜਨਵਰੀ, 2019 ਤੋਂ 31ਸਤ ਮਾਰਚ, 2019 ਤੱਕ ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀ

0713 10 90 ਵੱਖਰੇ ਹੋਏ ਹੋਰ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਅਵਧੀ 1ਸਤ ਅਪ੍ਰੈਲ, 2019 ਤੋਂ 31ਸਤ ਮਾਰਚ, 2020 ਤੱਕ, ਮਟਰ ਦੀ 1.5 ਲੱਖ ਐਮ.ਟੀ. ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ ਮਹਾਨਿਦੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਨੁਸਾਰ।

2. ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 1ਸਤ ਅਪ੍ਰੈਲ, 2019 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਐਸ.ਓ. 1480(ਈ).—ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1992 (22 ਦਾ 1992) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੋਧੀ ਗਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ ਨੀਤੀ, 2015-2020 ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 1.02 ਅਤੇ 2.01 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਇੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਵਪਾਰ ਵਰਗੀਕਰਣ (ਹਾਰਮੋਨਾਈਜ਼ਡ ਸਿਸਟਮ), 2017, ਸ਼ਡਿਊਲ-ਆਈ (ਆਯਾਤ ਨੀਤੀ) ਦੇ ਅਧਿਆਇ 7 ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਸ [2021] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

2. ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਗਜਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

xxx xxx xxx

ਐਸ.ਓ. 1418(ਈ).—ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1992 (22 ਦਾ 1992) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੋਧੇ ਗਏ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਨੀਤੀ, 2015-2020 ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 1.02 ਅਤੇ 2.01 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਇੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਵਪਾਰ ਵਰਗੀਕਰਣ (ਹਾਰਮੋਨਾਈਜ਼ਡ ਸਿਸਟਮ), 2017, ਸ਼ਿਡਿਊਲ-ਆਈ (ਆਯਾਤ ਨੀਤੀ) ਦੇ ਚੈਪਟਰ 7 ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ -

2. ਇਹ ਸੂਚਨਾ 1ਲਾ$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਅਪ੍ਰੈਲ, 2019 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

15.1. ਡੀ.ਜੀ.ਐਫ.ਟੀ. ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਵਪਾਰ ਨੋਟਿਸ ਮਿਤੀ 16.04.2019 ਨੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਮਾਨਾਂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ:

"ਅ. ਇੱਛੁਕ ਮਿਲਰਾਂ/ਰਿਫਾਇਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਦਾਲਾਂ/ਮਟਰਾਂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਲਈ ਰਿਫਾਇਨਿੰਗ/ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ ਪੋਸਟ ਪੀ.ਈ.ਐਫ.-4ਐਮ.ਐਫ. ਦੇ ਐਫ.ਟੀ.ਪੀ. 2015-20) ਨੂੰ ਡੀ.ਜੀ.ਐਫ.ਟੀ. ਕੋਲ, policy2-dgft@nic.in ਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਲਾਵਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰੀ ਰੀਜਨਲ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ...."

16. ਮਿਤੀ 29.03.2019 ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੋਟਿਸ ਮਿਤੀ 16.04.2019 ਦੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਲਗਭਗ 90 ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਬੈਂਚ ਜੈਪੁਰ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਿਟ ਦਿੱਲੀ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਬੰਬਈ ਅਤੇ ਕੋਲਕਾਤਾ ਦੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਮਟਰ/ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਤੱਥ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਕੁੱਲ ਆਯਾਤ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਚੁਣੌਤੀਯੁਕਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਧਿਕਤਮ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਵੇਗੀ।

17. ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਕਈ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਤੀ 26.08.2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਜੋ ਕਿ ਐਗਰੀਐਕਟਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮਿਤੀ 26.08.2020 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਗਰੀਐਕਟਸ ਵਿੱਚ

18. ਐਗਰੀਐਕਟਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਟਰ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਪਾਰ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਐਫ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 3 ਅਤੇ 9ਏ ਦੇ ਅੰਬਰ ਹੇਠ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਐਗਰੀਐਕਟਸ ਵਿੱਚ ਵੇਖੇ ਗਏ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਗੌਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਲਈ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਖਾਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

18.1. ਐਗਰੀਐਕਟਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੇ ਖੜ੍ਹ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਉਪਯੋਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੜ-ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

"53. ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਨੇ 26 ਜੂਨ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ 2020, ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਦਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦਰਾਮਦ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਵੇਗੀ ਸਥਾਨਕ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਭਾਅ ਡਿੱਗਣ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨ ਹਵਾਲਾ ਮੂੰਗ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ (ਐੱਮ.ਐੱਸ.ਪੀ.) 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਉੜਦ ਅਤੇ ਤੂੜ ਦੀ ਦਾਲ ਅਤੇ ਛੋਲੇ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਖੇਤੀ ਲਾਗਤਾਂ ਅਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਤਹਿਤ ਸੀ ਨੇ 53 ਲੱਖ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ 85 ਲੱਖ ਮੀਟਰਕ ਟਨ ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਐਮਐਸਪੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਕੇ। ਵੀ ਸੀ ਦਾਲਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ 25.42 ਮਿਲੀਅਨ ਮੀਟਰਕ ਟਨ ਤੋਂ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ 2017-18 ਤੋਂ 2020-21 ਵਿੱਚ 26.66 ਮਿਲੀਅਨ ਐੱਮ.ਟੀ. ਆਯਾਤ ਪੀਲਾ ਬੇਸਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਟਰ ਛੋਲਿਆਂ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਬਦਲ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਵਾਦਿਸ਼ਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਪੀਲੇ ਮਟਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸਸਤੀ ਹੈ ਗ੍ਰਾਮ ਦੀ ਘਰੇਲੂ ਕੀਮਤ ਨਾਲੋਂ, ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਛੋਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪੀਲੇ ਮਟਰ ਤੱਕ ਵਰਤੋਂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਹਾਲਾਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਹਨ ਦੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਵਿੰਡੋ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪ੍ਰੈਲ, 2018 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਆਯਾਤ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਕੋਟਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ,

ਅਸਲ ਮਟਰਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ 8,51,408 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਸੀ 2018-2019 ਅਤੇ 2019-2020 ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 6,52,607 MTs, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਕੋਟਾ 1/1.50 ਲੱਖ ਸੀ MTs. ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਇਸ ਸਮੇਂ 26.94 ਦਾ ਬਫਰ ਸਟਾਕ ਹੈ 3 ਲੱਖ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਦੀ ਟੀਚਾ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲੱਖ ਮੀਟਰਕ ਟਨ ਗ੍ਰਾਮ। ਦ ਛੋਲੇ 4,000 - 4,200 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵਿਕ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ 4,875/- ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ। ਪੀਲੇ ਦਾ ਆਯਾਤ CIF ਮੁੱਲ ਮਟਰ 2,028/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਹੈ। ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਘਬਰਾਹਟ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 1 ਜੁਲਾਈ 2020 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਅਗਲੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਟਰ ਲਈ ਕੋਈ ਕੋਟਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, 1 ਲੱਖ ਦੇ ਸੀਮਤ ਕੋਟੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੀਲੇ ਮਟਰ ਆਦਿ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2018-19 ਵਿੱਚ ਮਟਰਾਂ ਲਈ 1.5 ਲੱਖ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਅਤੇ 2019-20, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਅਸਲ ਦਰਾਮਦ 8.51 ਲੱਖ ਮੀਟਰਕ ਟਨ ਅਤੇ 6.67 ਲੱਖ ਸੀ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2018-19 ਅਤੇ 2019-20 ਦੌਰਾਨ ਐਮ.ਟੀ. ਕ੍ਰਮਵਾਰ. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਦਰਾਮਦ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2020-21 ਵਿੱਚ ਪੀਲੇ ਮਟਰ। ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿਚ FTDR ਦੀ ਧਾਰਾ 9A ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, 6 ਜੁਲਾਈ 2020 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਕਟ, ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੈ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਵਧੀ ਹੋਈ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੰਭੀਰ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਸੱਟ. ਸੈਕਸ਼ਨ 9ਏ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ GATT-1994 ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ XIX ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਧੀ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੁਆਰਾ ਸੇਫਗਾਰਡਸ ਉੱਤੇ WTO ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ II ਐਕਟ, 2010। ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ FTDR ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 9A ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਯੋਗਤਾ। ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਰਾਮਦ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਮਾਤਰਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 9A ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ FTDR ਐਕਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਇੰਟਰਪਲੇ FTDR ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਏ ਵਿਆਪਕ ਐਪਲੀਟਿਊਡ. ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ 5(2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਦਰਾਮਦ ਵਧੀ ਹੈ ਲੋੜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 'ਅਣਕਿਆਸੇ ਵਿਕਾਸ' ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਕਾਰਕ ਲਿੰਕ ਸੱਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਲਾਈ ਗਈ ਹੈ ਆਯਾਤ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਮਾਤਰਾ ਪਰ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਛੋਲਿਆਂ ਦੇ ਭਾਅ ਹੇਠਾਂ ਆਉਣ ਨਾਲ। ਇਹ ਹੈ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ FTDR ਐਕਟ ਦੇ 9A ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ ਹੋਣਗੇ ਆਮ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਸਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰਹੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ।"

(ਜੋਰ ਬੋਲਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)

18.2. ਦੋਸ਼ੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਾਕਾਂਕਸ਼ੀ ਪਰ ਗਲਤ ਸਮਝੇ ਗਏ ਤਰਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਲਾਈਨ ਨੂੰ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰ ਲਾਇਸੰਸੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦਾਅਵਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਖੋਜ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"17. ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿਚਕਿਚਾਹਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਰੱਦ ਕਰਾਂਗੇ ਜੋ ਕੁਝ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਸੀਮਿਤ ਮਾਤਰਾ ਦੇ 1/1.5 ਲੱਖ ਐਮ.ਟੀ. ਦੇ ਮਟਰ (ਪਿਸਮ ਸੈਟੀਵਮ) ਸਮੇਤ ਪੀਲੇ ਮਟਰ, ਹਰੇ ਮਟਰ, ਦੁਨ ਮਟਰ ਅਤੇ ਕਾਸਪਾ ਮਟਰ ਦੀ ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਲਾਇਸੰਸੀ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਅਧਿਕਤਮ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ ਪ੍ਰਤੀ ਲਾਇਸੰਸੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਯਾਤ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ' ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਜਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਉੱਪਰ ਉਦਧ□ਤ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਹੋਰ ਵੀ 'ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ' ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਾਇਸੰਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਾਇਸੰਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਗਿਣਤੀ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ (ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਨੁਸਾਰ 2019-20 ਵਿੱਚ ਤੁਰ, ਮੂੰਗ ਅਤੇ ਉਰਦ ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀਮਿਤ ਕੋਟਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 2248, 1016 ਅਤੇ 2915 ਲਾਇਸੰਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਕ੍ਰਮਵਾਰ 4, 1.5 ਅਤੇ 4 ਲੱਖ ਐਮ.ਟੀ.). ਜੇ ਹਰ ਲਾਇਸੰਸ ਧਾਰਕ ਨੂੰ 1/1.5 ਲੱਖ ਐਮ.ਟੀ. ਦੇ ਮਟਰ ਦੀ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੁੱਲ ਆਯਾਤ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕੁੱਲ ਸਾਲਾਨਾ ਖਪਤ ਤੋਂ ਕਹੀਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮਾਨ ਦੀ ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਕੋਟਾ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੂਰ ਦੂਰ ਤੱਕ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਕਵਾਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਦੇ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ।

18. ਐਫਟੀਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9ਏ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਜੀਏਟੀਟੀ-1994 ਦੇ ਲੇਖ ਗਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਲੇਖ ਉੱਨੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਅਤੇ ਐਫਟੀਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਐਫਟੀਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਮੁਸ਼ਾਹਿਦਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"61. ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਧਾਰਾ 9ਏ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਜੋਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਯਾਨੀ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਜੀਏਟੀਟੀ-1994 ਦੇ ਲੇਖ ਉੱਨੀ ਦੀ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ (1) ਦੀ ਸਖਤੀ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9ਏ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਜੀਏਟੀਟੀ-1994 ਦੇ ਲੇਖ ਉੱਨੀ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ (1) ਨੂੰ ਯਾ ਤਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਘਰੇਲੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਉਲਟਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 'ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ' ਲਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਐਫ.ਟੀ.ਡੀ.ਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9ਏ ਅਧੀਨ। ਇਹ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ।ਐਫ.ਟੀ.ਡੀ.ਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9ਏ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਬ- ਸੈਕਸ਼ਨ (2) ਤੋਂ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਂਦੀ ਜਾਂ ਨਕਾਰਦੀਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਜੋਰ ਬੋਲਡ 'ਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

62. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਚ, ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵੈਧ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਬ-
ਸੈਕਸ਼ਨ (2) ਤੋਂ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਐਫ.ਟੀ.ਡੀ.ਆਰ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਐਫ.ਟੀ.ਡੀ.ਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9ਏ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਬ-ਸੈਕਸ਼ਨ (2) ਤੋਂ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।"

18.4. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਇਹਨਾਂ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਮਟਰ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ

ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਾਵਜੂਦ ਮਦਰਾਸ,

ਬੰਬਈ, ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੋਟਿਸਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ, ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੌਕਾ ਲਿਆ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਲਈ, ਅਤੇ ਉਹ,

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਾਨੂੰਨ 'ਚ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੋਈ ਸੰਦੇਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ 'ਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਗਰੀਕਾਸ

(ਸੁਪਰਾ) 'ਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਅਤੇ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਉਪਯੋਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

“ਡੀ. ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਆਯਾਤਾਂ ਦੇ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਅਤੇ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰਾਹਤ ਲਈ ਅਰਦਾਸ।

65. ਕੁਝ ਦਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੈਮੀਕਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ 'ਤੇ, ਜੋ ਫੈਸਲਾ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਰਾਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੈਮੀਕਲ (ਸੁਪਰਾ), ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਸ. ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦਰਾਮਦਕਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ, ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿੱਟ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਬੰਬਈ, ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਨੋਟਿਸਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੌਕਾ ਲਿਆ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਲਈ। ਉਹ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨਗੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰੋ. ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਡੀ ਦਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਹੀ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।"

18.5 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਪਹਲੂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ ਕੁਝ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਯਾਤ-ਨਿਰਯਾਤ ਕੋਡ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਖਿਲਾਫ ਲੰਬਿਤ ਅਪੀਲਾਂ ਨਾਲ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

19. ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੇ, ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਯਾਤ ਕਰਦਿਆਂ, ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਲੀ ਆਯਾਤਾਂ ਨੂੰ ਐਫਟੀਡੀਆਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ 1962 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਸਤਕਸ਼ੀਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਾਪਨ ਭਾਗ ਆਰਗਿਕਾਸ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: -

"ਐਫ. ਨਿਸਕਰਸ਼

67. ਤਦਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੋਟਿਸਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ(ਾਂ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਯਾਤਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਣ, ਨੂੰ ਐਫਟੀਡੀਆਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ 1962 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਈ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ (ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹਸਤਕਸ਼ੀਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਆਂ), ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ,

ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖਰਚੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ।"

20. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਹੈ ਕਿ ਐਗਰੀਕਾਸ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਘਰੇਲੂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਬੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਅਰਥ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਉੱਤੇ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ; ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਦੇ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰੇਡ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਆਯਾਤ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਡ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 26.08.2020 ਵਿੱਚ ਐਗਰੀਕਾਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਉਸ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੌਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ।

ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 28.09.2020: ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਉੱਤੇ ਮਾਲ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ

21. ਜਿਵੇਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਮਿਤੀ 26.08.2020 ਵਿੱਚ ਐਗਰੀਕਾਸ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ, ਮੈਸਰਜ਼. ਰਾਜ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ ਐਲ.ਐਲ.ਪੀ. ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼. ਹਰੀਹਰ ਕਲੈਕਸ਼ਨਜ਼, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਮਾਲ ਦੀ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਯਾਤਿਤ ਮਾਲ ਰਿਹਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੂਰਨ ਜ਼ਬਤੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਹ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਰਿਹਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 26.08.2020 ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 124 ਅਧੀਨ ਸ਼ੋ ਕਾਰਨ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੀ ਛੋਟ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਵਾਲੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਕੇ ਲਿਆ ਅਤੇ, ਲਗਭਗ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ-ਮੂਲ ਮਿਤੀ 28.08.2020 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 111(ਜੀ) ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਉੱਤੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਧਾਰਾ 125(1) ਅਧੀਨ। ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਮਿਤੀ 28.08.2020 ਦੇ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ-ਮੂਲ ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀ ਆਯਾਤਕਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਐਮ/ਐਸ. ਰਾਜ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ ਐਲ.ਐਲ.ਪੀ.

22. 01.11.2019 ਨੂੰ, ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਐਮ/ਐਸ ਰਾਜ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ ਐਲ.ਐਲ.ਪੀ. ਨੇ ਪੀਲੇ ਮਟਰਾਂ ਦੀ 24,815 ਐਮ.ਟੀ. ਦੀ ਸਫਾਈ ਲਈ ਬਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਸ ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟੀਆਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੰਬਰ 5520536, 5520537, 5520538, 5520539, 5520540, 5520541, 5520732, 5520871, 5520872 ਅਤੇ 5521191 ਸਨ, ਜੋ ਕਿ 20.07.2019 ਨੂੰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਵਿੱਚ ਐਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 11974 ਦੇ 2019 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪਰੰਤੂ, ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਡੀ.ਜੀ.ਐਫ.ਟੀ. ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਕਾਰਨ। ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 49 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

22.1. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦਿਨ ਹੀ ਐਗਰੀਅਜ਼ (ਉਪਰੋਕਤ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 26.08.2020 ਨੂੰ, ਇਸ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਨੇ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 124 ਅਧੀਨ ਦਿਖਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਣ ਦਿਖਾਓ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਨਾਸ਼ਵਾਨ ਕੁਦਰਤ ਕਾਰਨ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ; ਅਤੇ 28.08.2020 ਨੂੰ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ (ਜੋ ਕਿ 03.09.2020 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ)।

22.2. ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 28.08.2020 ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਨਵੰਬਰ

2019 ਵਿੱਚ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਹੇਠ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਲਾਗੂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਐਫ.ਟੀ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਨਾਲ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਬਣ ਗਏ; ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 111(ਡੀ) ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ। ਹੋਰ, ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112(ਏ)(ਆਈ) ਅਧੀਨ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਨਿਰਣਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਉਪਯੋਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

"9. ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ 29.03.2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡੀ.ਜੀ.ਐਫ.ਟੀ. ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੰਬਰ 50 ਐਸ.ਓ. 14785(ਈ), 1479(ਈ), 1480(ਈ) ਅਤੇ 1481(ਈ) ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰੇਡ ਨੋਟਿਸ ਨੰਬਰ 06/2019-2020 ਦੀ ਮਿਤੀ 16.04.2019 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1992 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਨਾਲ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਬਣ ਗਏ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 111(ਡੀ) ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ।

10. ਉਪਰੋਕਤ ਕਮੀਆਂ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਜੋ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 111(ਡੀ) ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।" ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਓਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ ਐਮ/ਐਸ. ਰਾਜ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ ਐਲ.ਐਲ.ਪੀ. & ਓਆਰ.ਐਸ. [ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962, ਮੈਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 112(a)(i) ਅਧੀਨ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

22.3. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਸਮਾਨ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਆਯਾਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਪੈਨਲਟੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਮਾਰਜਿਨ, ਸਮਾਨ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ, ਅਤੇ ਸਟੋਰੇਜ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਆਦਿ 'ਤੇ ਆਏ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ। ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਮਾਨ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਜੋ ਸੜਨਸ਼ੀਲ ਸੀ, ਵਿਗੜ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੋਦਾਮਾਂ ਦੀ ਖਰਾਬ ਹਾਲਤ, ਅਧਿਕ ਬਾਰਸ਼, ਨਮੀ, ਧੂੱਪ ਅਤੇ ਕੀੜੇ ਦੇ ਹਮਲੇ। ਫਿਰ ਵੀ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਮਾਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਮਨੁੱਖੀ ਖਪਤ ਲਈ ਉਪਯੁਕਤ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲੈਬੋਰੇਟਰੀ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਨੁਸਾਰ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਮਾਰਜਿਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਰੁਪਏ 1 'ਤੇ ਕੈਲਕੁਲੇਟ ਕਰਦਿਆਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਪੈਨਲਟੀ ਲਗਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ; ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਕੀਤਾ -

"12. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ:-

ਆਦੇਸ਼

i. ਮੈਂ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 111(d) ਅਧੀਨ ਚੁਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਜਦਕਿ ਮੈਂ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 125(1) ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਚੁਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਰੁਪਏ 1.0 ਕਰੋੜ (ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਹੀ) ਹੈ।

ii. ਮੈਂ ਐਮ/ਐਸ. ਰਾਜ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ ਐਲ.ਐਲ.ਪੀ., ਜੈਪੁਰ 'ਤੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 112(a)(i) ਅਧੀਨ ਰੁਪਏ 1.485 ਕਰੋੜ (ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਅਠਾਰਾਂ ਲੱਖ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਹੀ) ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹਾਂ।

13. ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਖਿਲਾਫ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਬਿਨਾਹ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਐਮ/ਐਸ. ਹਰੀਭਰ ਕਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ 23. ਦੂਜੇ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਐਮ/ਐਸ. ਹਰੀਹਰ ਕਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮੌਲਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਨੇ, 18.11.2019 ਨੂੰ, 18.11.2019 ਨੂੰ 5722440, 5720192, 5720693, 5722485, 5722730, 5719772, 5722243 ਅਤੇ 5720056 ਨੰਬਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਬਿਲਾਂ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 8,000 ਐਮ.ਟੀ.ਜ਼ ਦੇ ਪੀਲੇ ਮਟਰਾਂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 10.07.2019 ਨੂੰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ WP ਨੰ. 11752 ਆਫ 2019 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

23.1. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਗਰੀਕਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ 26.08.2020 ਨੂੰ, ਇਸ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵੀ ਉਸੇ ਦਿਨ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਕ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਭੇਜਿਆ, ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 124 ਅਧੀਨ ਸ਼ੋ ਕਾਰਨ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਛੋਟ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਤੁਰੰਤ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ 28.08.2020 ਨੂੰ (03.09.2020 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼-ਇਨ-ਓਰੀਜਨਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

23.2. ਮੈਸਰਜ਼. ਰਾਜ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਲਗਭਗ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚੀ ਮਾਲ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਤੇ ਐਫਟੀਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਕੇ ਮਨਾਹੀ ਮਾਲ ਬਣ ਗਏ ਸਨ; ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 111(ਡੀ) ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਸਨ; ਅਤੇ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਵੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112(ਏ)(ਆਈ) ਅਧੀਨ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਫਿਰ, ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਆਯਾਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਪੈਨਲਟੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਾਹੀ ਕੀਤੀ; ਅਤੇ, ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਮਾਰਜਿਨ (₹. 1 ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋ) ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਪੈਨਲਟੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅਗਾਹੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਨਿਸਚਾ ਕੀਤਾ:

ਆਦੇਸ਼

i. ਮੈਂ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 111(ਡੀ) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚੀ ਮਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਜਦਕਿ ਮੈਂ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 125(1) ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚੀ ਮਾਲ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 1.5 ਕਰੋੜ (ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਪੰਜਾਹ ਲੱਖ ਹੀ) ਹੈ। ii. ਮੈਂ ਜੈਪੁਰ ਦੇ ਮੈਸਰਜ਼. ਹਰੀਹਰ ਕਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ 'ਤੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 112(ਏ)(ਆਈ) ਅਧੀਨ 2.35 ਕਰੋੜ (ਰੁਪਏ ਦੋ ਕਰੋੜ ਪੈਂਤੀਸ ਲੱਖ ਹੀ) ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹਾਂ।

14. ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਅਤੇ/ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

24. ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ-ਇਨ-ਓਰੀਜਨਲ ਦੀ ਮਿਤੀ 28.08.2020 ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਕਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਆਦੇਸ਼ਾਂ-ਇਨ-ਓਰੀਜਨਲ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਆਯਾਤਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਪੈਨਲਟੀ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ। 29.08.2020 ਨੂੰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਐਮ/ਐਸ. ਰਾਜ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਬਿਲਾਂ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਨੰਬਰ 5520732, 5502871 & 5520536 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ

ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਓਓਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਐਮ/ਐਸ. ਹਰੀਹਰ ਕਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਨੇ 29.08.2020 ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅੱਠ ਬਿਲਾਂ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਪੈਨਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਓਓਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਐਮ/ਐਸ. ਰਾਜ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ ਬਾਕੀ ਸੱਤ ਬਿਲਾਂ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਲਈ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਓਓਸੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਉਤਾਰਾਈ ਅਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਤਾਂ ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਮਿਤੀ 01.09.2020 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਆਫ ਇੰਡਾਇਰੈਕਟ ਟੈਕਸਜ਼ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਿਆਂ, ਮਟਰ ਦੀ ਆਯਾਤ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਗਰੀਕਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ। ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਯਾਤਿਤ ਮਟਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਆਯਾਤ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗੀ; ਕਿ ਉਹ ਏਐਸਜੀ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਨ; ਅਤੇ ਤਾਂ ਤਕ, ਕਸਟਮਜ਼ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰੀ ਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਮਟਰ ਦੀਆਂ ਖੇਪਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖੇਪਾਂ ਰਿਹਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਵੇਰਵੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਤੋਂ ਇਸ ਸੰਚਾਰ ਉੱਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ, ਜ਼ੋਨਲ ਅਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਫਾਰਨ ਟ੍ਰੇਡ ਮੁੰਬਈ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਆਯਾਤ ਡੌਕਸ (ਆਯਾਤ-1), ਮੁੰਬਈ ਨੇ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਦੀ ਮਿਤੀ 02.09.2020 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਮੁੰਬਈ ਪੋਰਟ ਟ੍ਰੱਸਟ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਮਾਨ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਮਾਨ ਦੀ ਉਤਾਰਾਈ ਅਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਰੁਕਾਵਟ ਆਈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਆਯਾਤਕਰਤਾਓਂ ਨੇ 03.09.2020 ਨੂੰ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਆਯਾਤ-1), ਮੁੰਬਈ ਨੂੰ ਕਾਰਗੋ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਲੋੜੀਂਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਪੈਨਲਟੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਆਯਾਤਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਮੁੰਬਈ ਪੋਰਟ ਟ੍ਰੱਸਟ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੋਰਟ ਟ੍ਰੱਸਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਂਗਣ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਰਗੋ ਕਸਟਮਜ਼ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੁੰਬਈ ਪੋਰਟ ਟ੍ਰੱਸਟ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੱਤਰ 11.09.2020 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਸਟਮਜ਼ ਅਤੇ ਪੋਰਟ ਟ੍ਰੱਸਟ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਸਮਾਨ ਦੀ ਚਾਹਵਾਨ ਰਿਹਾਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ।

25. ਉਕਤ ਸੰਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੇ 15.09.2020 ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੰਡੇਮਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੀ ਸਾਫ਼-ਸਫਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਚਾਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਐਲ) ਨੰਬਰ 3052 ਆਫ 2020 (ਐਮ/ਐਸ. ਰਾਜ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ ਐਲ.ਐਲ.ਪੀ. ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ) ਅਤੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਐਲ) ਨੰਬਰ 3503 ਆਫ 2020 (ਐਮ/ਐਸ. ਹਰੀਹਰ ਕਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ), ਨੂੰ 15.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਸਾਂਝੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ 15.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ ਪਰ, ਇਸ ਸਮੇਂ, ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਗੇ ਗਏ ਰਾਹਤਾਂ ਦਾ ਨੋਟ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਐਲ) ਨੰਬਰ 3502 ਆਫ 2020 ਵੱਲੋਂ ਐਮ/ਐਸ. ਰਾਜ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ ਐਲ.ਐਲ.ਪੀ. ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ।

36. ਇਸ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ:

(a) ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕ□ਪਾ ਕਰਕੇ ਸਰਟੀਓਰਾਰੀ ਦੀ ਰਿਟ ਜਾਂ ਸਰਟੀਓਰਾਰੀ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਦੀ ਰਿਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਚਿਤ ਰਿਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੋਹਰੇ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇ ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 5 ਅਤੇ 6 ਦੁਆਰਾ 02.09.2020 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ("ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਓ & ਪੀ");

(b) ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕ□ਪਾ ਕਰਕੇ ਮੰਡੇਮਸ ਦੀ ਰਿਟ ਜਾਂ ਮੰਡੇਮਸ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਦੀ ਰਿਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਚਿਤ ਰਿਟ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 226 ਅਧੀਨ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 7 ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਹੀ, ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਅਧੀਨਸਥਾਂ, ਸੇਵਕਾਂ ਅਤੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਿਲਾਂ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 5520732, 5520871 ਅਤੇ 5520536 ਸਭ ਮਿਤੀ 01.11.2019 ਦੁਆਰਾ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇ;

G (c) ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕ□ਪਾ ਕਰਕੇ ਮੰਡੇਮਸ ਦੀ ਰਿਟ ਜਾਂ ਮੰਡੇਮਸ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਦੀ ਰਿਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਚਿਤ ਰਿਟ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 226 ਅਧੀਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਹੀ, ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਅਧੀਨਸਥਾਂ, ਸੇਵਕਾਂ ਅਤੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਪੈਨਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ 7 ਬਿਲਾਂ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਬੇਅਰਿੰਗ ਨੰਬਰ 5502537, 5502538, 5502539, 5502540, 5502541, 5520787 ਅਤੇ 5521191 ਦੁਆਰਾ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਨੂੰ ਰਿਹਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇ;

(d) ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰ ਤੱਕ, ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ-

i. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ, ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਅਧੀਨਸਥਾਂ, ਸੇਵਕਾਂ ਅਤੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਿਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 5502537, 5502871 ਅਤੇ 5502536 ਸਭ ਮਿਤੀ 01.11.2019 ਦੁਆਰਾ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ;

ii. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ, ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਅਧੀਨਸਥਾਂ, ਸੇਵਕਾਂ ਅਤੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਿਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 5502537, 5502871 ਅਤੇ 5502536 ਸਭ ਮਿਤੀ 01.11.2019 ਦੁਆਰਾ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਕਲੀਅਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ;

iii. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 7 ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ, ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਅਧੀਨਸਥਾਂ, ਸੇਵਕਾਂ ਅਤੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਰਿਡੈਂਪਸ਼ਨ ਫਾਈਨ ਅਤੇ ਪੈਨਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਉੱਤੇ 7 ਬਿਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੰਬਰ ਹਨ 5502537, 5502538, 5502539, 5502540,5502541, 5520787 ਅਤੇ 5521191;

(e) ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਧਾਰਾ (d) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਥਾਈ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ;

(f) ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ ਲਈ, ਅਤੇ

(g) ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ।"

ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਐਲ) ਨੰਬਰ 3303 ਆਫ 2020 ਵੱਲੋਂ ਮੈਸਰਜ਼. ਹਰਹਰ ਕਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਦੁਆਰਾ

"33. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ:

(a) ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਇੱਕ ਰਿਟ ਆਫ ਸਰਟੀਓਰਾਰੀ ਜਾਂ ਸਰਟੀਓਰਾਰੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰਿਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਚਿਤ ਰਿਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਅਤਾ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 5 ਅਤੇ 6 ਦੁਆਰਾ 02.09.2020 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ/ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ;

(b) ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਇੱਕ ਰਿਟ ਆਫ ਮੈਂਡੇਮਸ ਜਾਂ ਮੈਂਡੇਮਸ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰਿਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਚਿਤ ਰਿਟਰ ਜਾਂ (c) ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰ ਤੱਕ, ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ-

i. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਅਧੀਨਸਥਾਂ, ਨੌਕਰਾਂ ਅਤੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਿਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਨੰਬਰਾਂ 5720040, 5720192, 572069, 5722458, 5722370, 5719772, 5722243 ਅਤੇ 5722454, ਸਾਰੇ ਮਿਤੀ 18.11.2019 ਦੁਆਰਾ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ;

ii. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਅਧੀਨਸਥਾਂ, ਨੌਕਰਾਂ ਅਤੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਿਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਨੰਬਰਾਂ 5720040, 5720192, 572069, 5722458, 5722370, 5719772, 5722243 ਅਤੇ 5722454, ਸਾਰੇ ਮਿਤੀ 18.11.2019 ਦੁਆਰਾ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ;

(d) ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਲਾਜ਼ (d) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਥਾਈ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ;

(e) ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ ਲਈ, ਅਤੇ

(f) ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀਆਂ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ।

25.1. ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ 10 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ 06.10.2020 ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਤੈਅ ਕੀਤਾ।

26. ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਰਹੀਆਂ, ਤਾਂ ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਆਯਾਤ-II), ਮੁੰਬਈ, ਨੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 129D(2) ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ 01.10.2020; 31ਵੀਂ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼-ਇਨ-ਅਸਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲਿਆ ਸਨ, ਅਲੱਗ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ; ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

ਆਰਡਰ ਸਮੀਖਿਆ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 1/2020-21 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਸਰਜ਼. ਰਾਜ ਇੰਪੈਕਸ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 2/2020-21 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਸਰਜ਼. ਹਰਹਰ ਕਲੈਕਸ਼ਨਜ਼।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਉਹ ਹੁਕਮ। ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ 01.10.2020 ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨਬਾਜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵੇਰਵੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹਨ।

26.1 ਐਮ/ਐਸ. ਰਾਜ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਇਆ: -

ਅ. ਸ਼ੋ ਕਾਰਨ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਜਾਰੀ ਨਾ ਹੋਣਾ

ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 124 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਆਰਡਰ-ਇਨ-ਓਰੀਜਨਲ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਸ਼ੋ ਕਾਰਨ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ -

"ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ਾ ਵਾਲੇ ਓਆਈਓ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮੌਖਿਕ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਬਾਰੇ, ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀਆਂ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਸਟਮ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਮਾਨਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਕੋਈ ਵਿਸਥਾਰਤ ਸ਼ੋ ਕਾਰਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਈਈਸੀ ਆਦਿ ਦਾ ਸਸਪੈਂਡ ਹੋਣਾ। ਇਸ ਲਈ, ਏਡੀਸੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ।"

ਬ. ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਦੇ ਆਈਈਸੀ ਦੇ ਸਸਪੈਂਡ ਹੋਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਸੰਬੋਧਨ ਨਾ ਕਰਨਾ

ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਵਾਲਿਆ ਨਿਸ਼ਾਨ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਸੀ ਕਿ ਵਿਚਾਰਧੀਨ ਫਰਮ ਦਾ ਅਸਤਿਤਵ ਹੈ ਵੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ; ਅਤੇ ਆਈਈਸੀ ਦੇ ਸਸਪੈਂਡ ਜਾਂ ਖਤਮ ਹੋਣ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ: -

"ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਵਿਸ਼ਾ ਓਆਈਓ ਵਿੱਚ, ਜੇ.ਟੀ. ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਦੁਆਰਾ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸ਼ਕ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਖੋਖਲੀ ਫਰਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਸਟਮ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਐਮ/ਐਸ ਰਾਜ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ ਦੇ 3 ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਜੇ.ਟੀ. ਡੀਜੀਐਫਟੀ, ਜੈਪੁਰ ਨੂੰ 22.11.2019 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਅਗਾਊ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੇ.ਟੀ. ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਸੀ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਏਡੀਸੀ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਆਈ.ਈ.ਸੀ. ਦੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਬਾਰੇ ਡੀ.ਜੀ.ਐਫ.ਟੀ. ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਉਕਤ ਆਯਾਤਕਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਈ.ਸੀ. ਦੇ ਨਿਲੰਬਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਜਾਂਚਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।"

ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਖਿਲਾਫ ਛੱਡਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਹੋਰ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚੀ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਖਿਲਾਫ ਛੱਡਿਆ ਜਾਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(33) ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਮਨਾਹੀ ਮਾਲ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਧਾਰਾ 111 ਅਤੇ 113 ਨੂੰ ਵੀ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਹੋਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕੇਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਗਰਿਕਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਮਤਲਬ ਬਾਰੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

“ਅਦਾਲਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ। ਅਦਾਲਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਮਾਲ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰੀਆਂ ਮਟਰਾਂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਉਣ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ। ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗੁਣ-ਅਵਗੁਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰਦਿਆਂ।"

(ਜੋਰ ਬੋਲਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸੰਪੂਰਣ ਜ਼ਬਤੀ ਜਾਂ ਮੁੜ-ਨਿਰਯਾਤ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਹੋਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮਾਲ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਮਨਾਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1992 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਚੂਕ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:-

"19. ਮਾਲ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 111 ਅਧੀਨ ਮਨਾਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1992 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਮਾਲ ਨੂੰ ਮੂਲ ਸਪਲਾਇਰ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਨਿਰਯਾਤ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਸੁਥਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਅਚ੍ਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਦਾਲਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਇਹ ਬੰਧਨਯੋਗ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਨ ਦੇਵੇ ਕਿ ਮਾਲ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਉੱਤੇ ਕਿਉਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜ਼ਬਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕਤੀ ਜਾਂ ਮੁੜ-ਨਿਰਯਾਤ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ।"

(ਜੋਰ ਬੋਲਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇਹ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਕਿਉਂ ਜ਼ਬਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕਤੀ ਜਾਂ ਮੁੜ-ਨਿਰਯਾਤ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ।

c. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ, (i) ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਮਾਮਲਾ ਭੇਜਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲੈਬੋਰੇਟਰੀ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ; (ii) ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਮਾਰਜਿਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ; ਅਤੇ (iii) ਖੇਪ 'ਤੇ ਦੇਣਯੋਗ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਆਕਲਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

26.2. ਮੈਸਰਜ਼. ਹਰੀਹਰ ਕਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ 01.10.2020 ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਫਰਕ ਆਈ.ਈ.ਸੀ. ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਸਰਜ਼. ਰਾਜ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਰ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਆਯਾਤਕਾਰ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਆਯਾਤਕਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੂਲ ਹੁਕਮ ਵੀ ਉਹੀ ਕਮੀਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ।

27. 01.10.2020 ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਗਰੁੱਪ-ਆਈ, ਮੁੰਬਈ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਮਾਮਲੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ; ਅਤੇ 24.12.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮ-ਇਨ-ਅਪੀਲ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਤ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ 15.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਸਾਂਝੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਾਂਝਾ ਹੁਕਮ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ.(ਸੀ) ਨੰਬਰ 14633-34 ਦੇ 2020 ਦੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, 24.12.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ-ਇਨ-ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 15.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ

ਜਾਂਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

15.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ 09.12.2020 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ: ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਲ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਮੈਂਡੇਮਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

28. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੇ, 01.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਕਹੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, 15.09.2020 ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਸਾਫ਼-ਸਫਾਈ ਲਈ ਮੈਂਡੇਮਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਰਿਹਾਈ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਚਾਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ 10 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂਕਿ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ 06.10.2020 ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ, ਇਸ ਵਿਚਕਾਰ, ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਆਯਾਤ-1), ਮੁੰਬਈ ਨੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 129D(2) ਅਧੀਨ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ 01.10.2020 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ।

29. ਜਦੋਂ 06.10.2020 ਨੂੰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 01.10.2020 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀਜਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਯੋਗ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 01.10.2020 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੂਲ ਹੁਕਮਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ। ਉਲਟ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਓਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਨਿਆਇਆ ਸੀ ਪਰ ਅਸਹਿਣਯ ਵੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਮੌਲਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲ ਲਈ ਅਤਿਰਿਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਹਾਸੇਖੋਰ ਸਨ; ਅਤੇ 01.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ 28.08.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਮੂਲ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ 03.09.2020 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਕਿ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਸਨ; ਕਿ ਮਾਲ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੇ ਸਟੋਰੇਜ ਕਾਰਨ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਡੇ ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਰਹੇ ਸਨ।

30. ਮਿਤੀ 15.10.2020 ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਇਪਗਡ ਸਾਂਝੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਹਰੀਹਰ ਕਲੈਕਸ਼ਨਸ ਲੀਡ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਠਾਇਆ ਮਿਤੀ 01.10.2020 ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਲੰਬਿਤ ਸਨ ਅਦਾਲਤ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਗੰਭੀਰ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸ ਜਦੋਂ ਹਾਈਕੋਰਟ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਹੀ ਚੁਣਿਆ ਮਾਮਲੇ ਦੀ seisin. ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸੁਝਾਅ ਸੀ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਫੋਰਮ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਸ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ:-

"26. ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ 06.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੈਅ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਆਯਾਤ-II) ਵੱਲੋਂ 01.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੂਚਨਾ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਲਤ ਸੀ। ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ, ਉਹ ਵੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜੀ ਨਾਲ ਉਸੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਉੱਤੇ ਇਕ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਦਰਜ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂ ਦੀ ਵਿਤਰਣ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ

ਸੀ ਕਿ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਮੂਲ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਇਸ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਜਾਣ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੂਲ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤਤਾ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਕੋਲ ਮੂਲ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਹੁਕਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲੀ ਫੋਰਮ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਰਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਵਮਾਨਨਾ ਹੈ।"

31. ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 129D(2) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸੰਕੀਰਣ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਨਹੀਂ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜੋ ਹੋਰ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ, 'ਉਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਜਾਣ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।' ਅਗਲੇ ਕਦਮ ਵਜੋਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਮੂਲ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਏ ਗਏ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾਂਸ਼ ਦਿੱਤਾ -

"29.....ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਸਟਮ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ (ਜਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ):-

ਮੁਕੱਦਮਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੋਅ ਕਾਜ਼ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕਰਨਾ;NONE

ਆਯਾਤਕਾਰ ਦੇ ਆਯਾਤ ਨਿਰਯਾਤ ਕੋਡ ਦੇ ਨਿਲੰਬਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਸੰਬੋਧਨ ਨਾ ਕਰਨਾ;NONE

ਮੁਕੱਦਮਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਛੱਡਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਈ ਮੁੱਦੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਆਯਾਤ ਨਿਰਯਾਤ ਕੋਡ ਦਾ ਨਿਲੰਬਨ ਆਦਿ;NONE

ਮੁਕੱਦਮਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇਹ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਕਿਉਂ ਪੂਰਨ ਜ਼ਬਤੀ ਜਾਂ ਮੁੜ-ਨਿਰਯਾਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ;NONE

ਮੁਕੱਦਮਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲੈਬੋਰੇਟਰੀ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਬਜਾਏ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ;NONE

ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਮਾਰਜਿਨ ਨੂੰ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਾ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਪੈਨਲਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕੇ।"NONE

32. ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 01.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ।

32.1. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਰਨ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ੋਅ ਕਾਜ਼ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ - "32.2. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ਼ੋਅ ਕਾਜ਼ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੁਣਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 124 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ

ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਕਾਰਨ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ, ਲੰਬੀ ਉਲਝਣ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਯੋਗ ਕੁਦਰਤ ਹੈ।"

32.2. ਦੂਜੇ ਅਧਾਰ ਬਾਰੇ ਜੋ ਕਿ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਦੇ ਆਯਾਤ ਨਿਰਯਾਤ ਕੋਡ ਦੇ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਨਾ ਸੰਬੋਧਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਅਗਰੀਕਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਦਾ ਲੰਬਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਭਾਵੇਂਹੀ, 06.12.2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ: -

"33.2. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਉਠਾ ਕੇ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 16.12.2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਝਲਕ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਆਯਾਤ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਗਾਊਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜੋ ਕਿ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤੀ ਮੁੱਦਾ ਸੀ।"

32.3. ਉਪਰੋਕਤ ਤੀਜੇ, ਚੌਥੇ ਅਤੇ ਛੇਵੇਂ ਅਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੱਠੇ ਜਾਂਚਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਾਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਪਵਾਦਤਾ ਨੂੰ ਸਵਾਲੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੱਕੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ: -

"34.3. ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਜਿਸਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਲਪਿਕ ਹੈ ਪਰ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਦਾਲਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਸ਼ਕਤੀ ਵਰਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚਾਰਜ਼ ਵੀ ਭਰਨੇ ਪੈਣਗੇ।ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨਾ ਇਸ ਲਈ ਗੈਰ-ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।" “34.6. ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਪਵਾਦਤਾ ਨੂੰ ਸਵਾਲੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੱਕੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਦਾਲਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਵਰਤਿਆ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।”

32.4. ਪੰਜਵੇਂ ਅਧਾਰ ਬਾਰੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਈ ਲੈਬੋਰੇਟਰੀ ਕਸਟਮ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

“36. ਅਸੀਂ 01.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਪਰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਨੁਚਿਤਤਾ ਦੀ ਖਾਮੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਵੀ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅੰਤਿਮ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 01.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਸਵਾਲਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ 01.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਧਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਕਿ ਮੂਲ ਹੁਕਮ ਅਜਿਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਨੁਚਿਤਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 129 D(2) ਅਧੀਨ ਸੁਓ-ਮੋਟੂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਉੱਤੇ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਮੂਲ ਹੁਕਮ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਨੁਚਿਤ ਜਾਂ ਅਨਿਆਇਕ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ

ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚੂੰਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਸੀਮਿਤ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 01.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਲ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਨਾ ਛੱਡਣ ਦਾ ਔਚਿਤ ਜਾਂ ਅਨਿਓਚਿਤ ਹੈ।"

(ਜੋਰ ਬੋਲਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)

34. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਗਿਣਾਇਆ ਕਿ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਸੀ; ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਪਾਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੇ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਸਨ; ਚਾਰਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਮਾਲ ਦੀ ਗੋਦਾਮਬੰਦੀ ਕਾਰਨ ਭਾਰੀ ਖਰਚ ਉੱਠਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਦਿਆਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਕਿ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੇ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਰੋਕਣਾ ਜਾਂ ਰੋਕੇ ਰੱਖਣਾ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ 01.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਨਤੀਜੇ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਚਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਦੋਸ਼ਾਰੋਪਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 37 ਤੋਂ 39 ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:

"37. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਹੈ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੰਬਰ 4 ਤੋਂ 6 ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਪਾਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੇ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਚਾਰਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 49 ਅਧੀਨ ਮਾਲ ਦੀ ਗੋਦਾਮਬੰਦੀ ਕਾਰਨ, ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਲੂਆਂ ਦੀ ਗਹਰਾਈ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੇ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਾ ਛੱਡਣਾ ਜਾਂ ਰੋਕੇ ਰੱਖਣਾ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ, 01.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ, ਜੋ ਆਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਮਾਲ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਰਿਹਾਈ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਭਾਵੇਂ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਹੋਵੇ।

ਨਿਸਕਰਸ਼

38. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਤੋਂ 7 ਨੂੰ, ਤੁਰੰਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 5702400, 5702192, 572069, 5722458, 5722730, 5719772, 5722243 ਅਤੇ 5722456 ਨਾਲ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਰੇ 18.11.2019 ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਗਏ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 35082 ਦੇ 2020 ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 5520732, 5520871 ਅਤੇ 5520536 ਨਾਲ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਸਾਰੇ 11.01.2019 ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਗਏ।

39. ਦੋਵੇਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਖਰਚਾ ਲਾਉਣ ਦੀ ਸੋਚੀ ਸੀ ਪਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਰੋਕ ਲਿਆ ਹੈ।"

35. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 15.10.2020 ਨੂੰ 26.11.2020 ਨੂੰ SLP(C) ਰਾਹੀਂ 2020 ਦੇ ਨੰਬਰ 14633-34 ਪਰ SLPs ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਏ ਅਤੇ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਆਯਾਤਕ M/s. ਰਾਜ ਗਰੇ ਇਮਪੈਕਸ ਨੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ 15.10.2020 ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਬਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ 15.10.2020 ਦੇ ਮੂਲ ਆਰਡਰ ਦੇ ਪੈਰਾ 38 ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਦਾ। ਪਰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ SLP ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਮਿਤੀ 15.10.2020 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਸੀ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਸਟੇਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮੰਨਿਆ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ 09.12.2020 ਨੂੰ ਸੋਧ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ: -

"10. ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਵਿਚਾਰ ਵਿਮਰਸ਼ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੋਡੀਫਾਈ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿ 15ਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਐਮ/ਐਸ. ਰਾਜ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ ਐਲ.ਐਲ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ [ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]।

ਅਕਤੂਬਰ, 2020 ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਾਕ ਨੂੰ ਜੋੜਨ/ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 4.1 ਅਤੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 38 ਵਿੱਚ ਵੀ। ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 38 ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਲਾਈਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਵੇਗੀ:

"ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 4 ਤੋਂ 7 ਨੂੰ ਵੀ ਤੁਰੰਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸੱਤ ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 5205537, 5205538,
5205539, 5205540, 5205541, 5205552 ਅਤੇ 5211901 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਪੈਨਲਟੀ, ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਣਯੋਗ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਬਕਾਇਆ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੇ।"

36. ਜਿਵੇਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਕਈ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ ਜੋ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ 01.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਖਾਏ ਗਏ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ 15.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 36 ਵਿੱਚ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਾਮਲਾ (ਮੈਰਿਟਸ 'ਤੇ) ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ (ਅਪੀਲਾਂ)।

37. ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਯਾਨੀ ਕਿ ਕਸਟਮਜ਼ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ), ਨਿੱਜੀ ਜਵਾਬੀਆਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਅਤੇ 24.12.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਦੇਸ਼ਾਂ-ਵਿੱਚ-ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ 24.12.2020 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਨੋਟ ਲੈਣਾ ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

24.12.2020 ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼:
ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਨਾਲ ਪੈਨਲਟੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ

38. ਮੈਸਰਜ਼. ਰਾਜ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 24.12.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼-ਵਿੱਚ-ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ 28.08.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ; ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਾਰਮੂਲੇਟ ਕੀਤਾ:

"52.2. ਜਵਾਬੀਆਂ ਦੁਆਰਾ 16.12.2020 ਨੂੰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਾਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ, ਮੈਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਤਕਨੀਕੀ/ਬਾਹਰੀ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਬਰਕਰਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਰਗੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਤਿਰਿਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਸਟਮਜ਼ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ,

(ਅਪੀਲਾਂ) ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਬਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਹੈ। ਹੋਰ, ਅਪੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਤੋਂ, ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹਨ (i) ਕੀ ਕਸਟਮ ਦੇ

ਅਤਿਰਿਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸ਼ੋ ਕਾਰਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕਰਨ, ਆਈਈਸੀਸੀ ਦੀ ਰੱਦ ਆਦਿ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰਣ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਸਹੀ ਸੀ, (ii) ਕੀ ਚੁਕਾਉਤੀ ਮਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 125(1) ਅਧੀਨ ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਮੂਲ ਸਪਲਾਇਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ (iii) ਕੀ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਪੈਨਲਟੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਪਰਯਾਪਤ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਹੇਠਾਂ ਦੀਆਂ ਚਰਚਾਵਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਂਗਾ।

38.1. ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਪੇਰੀਫੇਰਲ/ਤਕਨੀਕੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੀ ਬਰਕਰਾਰੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ, ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ 15.10.2020 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਂਚ ਲਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਮੁੱਦਾ ਕੇਵਲ 28.08.2020 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 01.10.2020 ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਨੇ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਦੀ ਇਸ ਆਪੱਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ-

"52.7. ਮੈਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਲਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜੋ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 15.10.2020 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੇ ਅਪੀਲੀ ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਅੱਗੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਰੈਵੇਨਿਊ ਨੂੰ ਰੋਕੇਗਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੋਨੋਂ ਗਲਤ, ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਵਾਲੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਕਿ: a) ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ ਉਹ 28.02.2020 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਣ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਮੈਰਿਟਾਂ ਤੇ। ਜਦਕਿ ਜੋ ਮਾਨਯੋਗ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 15.10.2020 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਣ ਹੁਕਮ ਦੇ ਮੈਰਿਟਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

b) ਮਾਨਯੋਗ ਬੌਂਬੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਿਤੀ 28.02.2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 36 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

c) ਮਾਨਯੋਗ ਬੌਂਬੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਪਰਯਾਪਤ ਮੌਕੇ, ਲਿਖਤੀ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਲੀਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਮਾਨਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਤਰਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ।"

d) 38.2 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਣਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਰਿਯਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ:

e) ਸ਼ੋ ਕਾਰਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ, ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੇ ਸ਼ੋ

ਕਾਰਨ ਨੋਟਿਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 111 ਅਤੇ 125 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਗਰਿਯਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ।

f) ਆਈ.ਈ.ਸੀ. ਦੇ ਨਿਲੰਬਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸੰਬੋਧਨ ਸੰਬੰਧੀ, ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ 05.06.2019 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਆਯਾਤਕਾਰ ਦੀ ਆਈ.ਈ.ਸੀ. ਨੂੰ ਨਿਲੰਬਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਈ.ਈ.ਸੀ. ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੈੱਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 06.12.2019 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਫਰਮ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਫਰਮ ਜੋ ਹਵਾਈ ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਰਿਯਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਆਈ.ਈ.ਸੀ. ਦੇ ਨਿਲੰਬਨ ਜਾਂ ਸਮਾਪਤੀ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪੀਲ, ਜੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਾਰਵਾਈ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ - ਪਰ, ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦੇਖਿਆ:

5.42. ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਦੀ ਆਈ.ਈ.ਸੀ. ਦੇ ਨਿਲੰਬਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਨਾ ਨਿਪਟਾਰਾ

ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀਆਂ ਸਮਾਂ ਰੇਖਾਵਾਂ ਸੁਝਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡੀ.ਜੀ.ਐਫ.ਟੀ. ਦੁਆਰਾ ਆਈ.ਈ.ਸੀ. ਦੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਗਲਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਦੀ ਸਚਾਈ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ, ਓ.ਆਈ.ਓ. ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਕਾਰਨ ਬਤਾਓ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਗਲਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਜਲਦੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡੀ.ਜੀ.ਐਫ.ਟੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਗਲਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਸੀ ਪਰ ਚੂੰਕਿ ਇਹ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਹੋਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।"

"5.43. ਮਾਲ ਦੇ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਸੀ.

(e)ਰੈਵੇਨਿਊ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤੀ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ 26.08.2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਯਾਤ ਮਾਤਰਾ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੋਟਿਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਕੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੈਧ ਨੋਟਿਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕੇਸ ਲਾਅ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਲ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਉੱਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦੇਣ ਦਾ ਦਾਇਤਵ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ.....

(f) ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਾਬੰਦੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਮ/ਐਸ ਐਗਰੀਕਾ ਦੀ ਐਲ.ਐਲ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਸਟਮ ਐਕਟ 1962 ਅਨੁਸਾਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਐਫਟੀ(ਡੀ&ਆਰ) ਐਕਟ, 1992 ਦੀ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਐਫਟੀ(ਡੀ&ਆਰ) ਐਕਟ,

1992 ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 29.02.2012 ਨੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਆਯਾਤ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਹੈ, ਐਫਟੀ(ਡੀ&ਆਰ) ਐਕਟ, 1992 ਦੀ ਧਾਰਾ 3(3) ਅਧੀਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇ ਕੇ ਸਮਾਨ ਛੱਡਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਵਿਚਾਰ ਵਿਮਰਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵਿਕਲਪ ਸੂਝਬੂਝ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੱਖਪਾਤ ਅਤੇ ਨਾਇੰਸਾਫੀ ਤੋਂ ਵਰਤਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ.....

g) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 26.08.2020, ਪੈਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਗਿਣਾਤਮਕ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ “ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਿੱਥੇ 2018-19 ਅਤੇ 2019-20 ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਦਰਾਮਦ 8.51 ਲੱਖ ਮੀਟਰਕ ਟਨ ਅਤੇ 6.52 ਲੱਖ ਮੀਟਰਕ ਟਨ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਕੋਟਾ ਸਿਰਫ 1/1.5MT ਸੀ। ਗ੍ਰਾਮ ਹੈ ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 4000-4200 ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਹੈ MSP ਜੋ ਕਿ ਰੁਪਏ ਹੈ। 4875 ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪੀਲੇ ਮਟਰ ਦਾ CIF ਮੁੱਲ 2028 ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ 48 ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਯਾਤ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ FTDR ਐਕਟ, 1992 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਪਾਰਕ ਨੋਟਿਸ। ਅਤੇ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 46 ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਯਾਤਕ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੱਚਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੌਕਾ ਲਿਆ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਸਾਲਾਨਾ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ 'ਤੇ ਦਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਟਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਵੀ ਆਯਾਤ, ਭਾਵੇਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਜ਼ੁਰਮਾਨਾ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦ ਦਾਲਾਂ ਦਾ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਲਾਨਾ ਆਯਾਤ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਵਿੰਡੋ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੋਟਾ ਕੀਮਤਾਂ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨੇ ਮਟਰ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਵੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਬਫਰ ਸਟਾਕ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਵੀ ਮਟਰ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਵਾਧੂ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ ਆਰਥਿਕਤਾ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗਾ ਆਯਾਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ. ਇਹਨਾਂ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮੈਂ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(ਜੋਰ ਬੋਲਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)

d. ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਵੀ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਮਾਰਜਿਨ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼-ਇਨ-ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਮੂਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਮੀ ਪਾਈ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਦੇਖਿਆ:

"h. ਹੋਰ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਨੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਮਾਰਜਿਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਫਾਈਨ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵਿੱਚ ਐਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਕਮਜ਼ੋਰ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਖੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੰਨੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। ਰੈਵੇਨਿਊ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਰਿਡੈਂਪਸ਼ਨ ਫਾਈਨ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਮਕਸਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਜਦੋਂ ਰਿਡੈਂਪਸ਼ਨ ਫਾਈਨ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਮਾਰਜਿਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਇੱਕ ਰੋਕਥਾਮ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਮਾਰਜਿਨ ਨੂੰ ਰਿਡੈਂਪਸ਼ਨ ਫਾਈਨ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਸਵਾਲਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਖਰਾਬ ਹੈ। ਹੋਰ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਨੇ ਰਿਡੈਂਪਸ਼ਨ ਫਾਈਨ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਵੀ ਐਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 12 ਦੀ ਸਾਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ 'ਤੇ, ਔਸਤ ਬੁੱਧੀ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਮਾਰਜਿਨ ਕਿਵੇਂ ਸਤਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਆਯਾਤਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ ਇਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ

ਵਿੱਚ ਵੇਖਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਸਾਵਧਾਨ, ਚੌਕਸ, ਸਤਰਕ, ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੂਝਵਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਮੈਂ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 112(a)(i) ਅਧੀਨ ਓਆਈਓ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪਾਸੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।"

38.3 ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲੀਅਟ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ, ਸੱਤ ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਸੰਪੂਰਣ ਜ਼ਬਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਰਿਹਾਈ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂਕਿ ਇਹ ਵੇਖਦਿਆਂ ਕਿ ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਨ (ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਿਹਾਈ ਪਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ) ਸੰਪੂਰਣ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਡੈਂਪਸ਼ਨ ਫਾਈਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂਕਿ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲੀਅਟ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਰੁ. 1.485 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ਰੁ. 5 ਕਰੋੜ ਦੀ ਰਕਮ ਤੱਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 112(ਅ)(ਇ) ਦੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ:

"57. ਤਦਅਨੁਸਾਰ, ਮੈਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ:

ਹੁਕਮ

i. ਮੈਂ ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 5502537, 5521911, 5520558, 5520359, 5520540, 5520541 ਅਤੇ 5520872 ਸਭ ਮਿਤੀ 01.11.2019 ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਸੰਪੂਰਣ ਜ਼ਬਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 111(ਡੀ) ਦੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(3) ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ (ਵਿਕਾਸ & ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1992." ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਸ [2021] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

i. ਮੈਂ ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 5520732, 5520871 ਅਤੇ 5520536 ਸਭ ਮਿਤੀ 01.11.2019 ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 111(ਡੀ) ਦੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(3) ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1992 ਅਧੀਨ ਸਮੁੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸਰਬਸੰਮਤ ਜ਼ਬਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਪਰ, ਚੂੰਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ 03 ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਮਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਲੀਅਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਬਸੰਮਤ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਫੈਤ ਅਕੰਪਲੀ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰਿਡੈਂਪਸ਼ਨ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ii. ਮੈਂ ਹੇਠਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ 1.485 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਐਮ/ਐਸ ਰਾਜ ਗ੍ਰੇ ਇੰਪੈਕਸ ਐਲ.ਐਲ.ਪੀ., 114, ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ, ਜੈਪੁਰ ਟਾਵਰ, ਐਮ ਆਈ ਰੋਡ, ਜੈਪੁਰ ਉੱਤੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ 1962 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 112(ਏ) ਅਧੀਨ 5,00,00,000/- (ਪੰਜ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੀ) ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਰਡਰ-ਇਨ-ਓਰੀਜਨਲ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਨਵੇਂ ਵਧਾਏ ਗਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵੱਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।"

39. ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਆਯਾਤਕਾਰ ਐਮ/ਐਸ. ਹਰੀਹਰ ਕਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਰਡਰ-ਇਨ-ਅਪੀਲ 24.12.2020 ਨੂੰ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।" ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ, ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕਿਹੇ ਗਏ ਅੱਠ ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਲੀਅਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਬਸੰਮਤ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਫੈਤ ਅਕੰਪਲੀ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਡੈਂਪਸ਼ਨ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ 2.35 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 112(ਏ)(ਆਈ) ਅਧੀਨ 10 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਯਾਤਕਾਰ ਐਮ/ਐਸ. ਹਰੀਹਰ ਕਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਰਡਰ-ਇਨ-ਅਪੀਲ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਿੱਸਾ ਇਸ

ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ -

"ਆਰਡਰ"

i. ਮੈਂ ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 5720040, 5720192, 5720693, 5722458, 5722730, 5719772, 5722245 ਅਤੇ 5722456 ਸਭ ਮਿਤੀ 18.11.2019 ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 111(ਡੀ) ਦੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(3) ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1992 ਅਧੀਨ ਸਮੁੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸਰਬਸੰਮਤ ਜ਼ਬਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਪਰ, ਚੂੰਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ 08 ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਮਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਲੀਅਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਬਸੰਮਤ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਫੈਤ ਅਕੰਪਲੀ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਐਮ/ਐਸ ਹਹਿਰਾ ਕਲੈਕਸ਼ਨਜ਼, ਏ47, ਹਾਥੀ ਬਾਬੂ ਕਾ ਬਾਗ, ਬਾਨੀ ਪਾਰਕ, ਜੈਪੁਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ – 302016 ਉੱਤੇ, ਕਸਟਮ ਐਕਟ 1962 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 112(ਏ)(ਆਈ) ਅਧੀਨ 10,00,00,000/- (ਦਸ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੀ) ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਰਡਰ-ਇਨ-ਓਰੀਜਨਲ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਨਵੇਂ ਵਧਾਏ ਗਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵੱਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ii. ਹੇਠਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 28.08.2020 ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਈ ਗਈ ਹੈ।"

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੌਰ: ਮਿਤੀ 24.12.2020 ਨੂੰ ਅਪੀਲ-ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 05.01.2021 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਟੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ

40. ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲ-ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 129A ਅਧੀਨ ਕਸਟਮ, ਐਕਸਾਈਜ਼ ਅਤੇ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ14SUPERSCRIPT ਅੱਗੇ ਵਿਧਾਨਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਜਵਾਬੀ-ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਐਮ/ਐਸ. ਰਾਜ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ ਨੇ ਅਪੀਲ-ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਐਸ.ਟੀ.) ਨੰਬਰ 24 ਦੀ 2021 ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ (ਸੋਧ) ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 09.12.2020 ਦੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦਿਆਂ ਇੱਕ ਅਵਮਾਨਨਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

41. ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਮਿਤੀ 15.10.2020 ਅਤੇ 09.12.2020 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ-ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 24.12.2020 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪਵਾਦ ਲਿਆ ਜਦੋਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲ-ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 24.12.2020 ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਮਿਤੀ 15.10.2020 ਅਤੇ 09.12.2020 ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦਿੱਤੇ; ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ 27.01.2021 ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਭਾਗ ਲਈ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਐਮ/ਐਸ. ਰਾਜ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਵੀਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 05.01.2021 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ -

"6. ਪ੍ਰਥਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਥਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇੱਕ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸੰਪੂਰਣ ਜ਼ਬਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ ਪਰ ਅਵਮਾਨਨਾਜਨਕ ਵੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਂਗੇ।

7. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ 24ਵੇਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਦਸੰਬਰ, 2020 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਰੋਕਦੇ ਹਾਂ।

8. ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 15ਵੇਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਅਕਤੂਬਰ, 2020 ਅਤੇ 9ਵੇਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਦਸੰਬਰ, 2020 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। 9. 27ਵੇਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਜਨਵਰੀ, 2021 ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰੋ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਸ੍ਰੀ ਜੇਟਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਗੇ।

4.11. ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 05.01.2021 ਨੂੰ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ.(ਸੀ) ਨੰਬਰ 1037 ਆਫ 2021 ਦੇ ਨਿਕਲੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

42. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਅਵਮਾਨਨਾ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਜੋ ਕਿ ਅਵਮਾਨਨਾ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਐਲ) ਨੰਬਰ 9351 ਆਫ 2020 ਹੈ, ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 05.01.2021 ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ 21.01.2021 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਵਮਾਨਨਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ; ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, 18.03.2021 ਨੂੰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਵਮਾਨਨਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਣ ਨਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸੇ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

43. ਸਾਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਥ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵੀ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਗੇ। ਵਿਰੋਧੀ ਸਬਮਿਸ਼ਨ

44. ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਲਈ ਉਪਸਥਿਤ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਮਾਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜ਼ਬਤੀਕਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

44.1. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਨੇ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿੱਟ ਦੀ ਮਨੋਰੰਜਨਾ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ

ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ 15.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 28.08.2020 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਹੋਈ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜੀਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਅਜੂਡੀਕੇਟਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅੰਤਿਮ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ; ਅਤੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 01.10.2020 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 15.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਵਲੋਕਨਾਂ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਓਰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਪਰ, ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਵੀ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮਾਲ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਅੱਗੇ ਅਜੂਡੀਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮਾਲ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ 24.12.2020 ਨੂੰ ਅਪੀਲਾਂ-ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇਕ ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਰਿਟ ਅਰਜ਼ੀ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰੋਕ ਲਾਈ ਪਰ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲ-ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੀਈਐਸਟੀਏਟੀ ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 129ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮਿਤ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

44.1.1. ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 129ਡੀ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਥੇ, ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਕੇਵਲ ਕਾਨੂੰਨੀਅਤਾ ਜਾਂ ਉਚਿਤਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਇਹੀ 01.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

44.2. ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਵਿਸ਼ੇ ਮਾਲ ਨੂੰ 'ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ' ਜਾਂ 'ਵਰਜਿਤ' ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਏ.ਐਸ.ਜੀ FTDR ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(33) ਅਤੇ 11 ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾਵਾਂ, ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣਾ ਕੁਝ ਦਾਲਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਐਗਰਿਕਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ 26.08.2020, ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। FTDR ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3; ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਮਾਲ ਦੁਆਰਾ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਵਰਜਿਤ' ਮਾਲ, ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ FTDR ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3)। 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (33) ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਏ.ਐਸ.ਜੀ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਰਾਹੀਂ, 1.5 ਲੱਖ ਮੀਟਰਕ ਟਨ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਸੀਮਾ ਆਯਾਤ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਵੀ ਆਯਾਤ 1.5 ਲੱਖ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਆਯਾਤ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ, 1.5 ਲੱਖ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਮਾਲ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦੇਵੇਗਾ। ਮਾਲ ਅਤੇ ਵਰਜਿਤ ਮਾਲ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿੱਖੀ ਏ.ਐਸ.ਜੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਐਪਲੀਟਿਊਡ 'ਤੇ ਉਚਾਰਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 111 (ਡੀ) ਵਿੱਚ 'ਕੋਈ ਵੀ ਮਨਾਹੀ' ਸ਼ੇਖ ਮੁਹੰਮਦ. ਓਮਰ ਬਨਾਮ ਕਸਟਮ ਕਲੈਕਟਰ, ਕਲਕੱਤਾ ਅਤੇ Ors:(1970) 2 SCC 728 ਹੋਲਡਿੰਗ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਿ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਬਦ 'ਕੋਈ ਵੀ ਮਨਾਹੀ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਹਰ ਮਨਾਹੀ'; ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਵੀ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੈ ਮਨਾਹੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕੇਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਕਸਟਮਜ਼, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਬਰੂਕਸ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ & Ors : (2007) 10 SCC 396 ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਆਯਾਤ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਵਰਜਿਤ ਸਮਾਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ। ਇਸ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਓ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਭਾਟੀਆ ਬਨਾਮ ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ: (2003) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 161 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

43. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਢੰਗ ਸਬੰਧੀ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਆਯਾਤ ਲਈ ਲਾਇਸੰਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਲਾਇਸੰਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੀ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਬੰਦਰਗਾਹ ਤੋਂ ਕਲੀਅਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕੋਟਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੀ ਇੱਕ ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੀ ਇੱਕ ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀ.ਟੀ.ਆਰ. ਐਕਸਪੋਰਟਸ (ਮਦਰਾਸ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ:1996 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 268 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਆਯਾਤ ਲਈ ਲਾਇਸੰਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਹੈ, ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾਲ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਸਮਾਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਯਾਤ/ਨਿਰਯਾਤ ਸਬੰਧੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੈਧ ਲਾਇਸੰਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਐਸ.ਬੀ. ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ:1996 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 439.

44. 4. ਵਿਸ਼ਾ ਸਮਾਨ ਦੇ ਇਲਾਜ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਦਾਇਰੇ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਧੀਨ, 'ਮਨਾਹੀ ਸਮਾਨ' ਅਤੇ 'ਹੋਰ ਸਮਾਨ' ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਵਿਭਾਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਹੋਰ ਸਮਾਨ' ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 125 ਇਸ ਨੂੰ

ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਖਿਲਾਫ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ 'ਮਨਾਹੀ ਸਮਾਨ' ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਮਜਬੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਨਿਆਇਕ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਮਨਾਹੀ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਸਰਾਸਰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਾਬੰਦੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਸਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਪਾਬੰਦੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਗਾਰਗ ਊਨੀ ਮਿਲਸ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ, ਵਪਾਰ ਉਲੰਘਣਾਂ ਅਤੇ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਾਲੇ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਸਟਮ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਰਾਸਰ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 26.08.2020 ਨੂੰ ਅਗਰੀਕਾਸ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਮ

44.5 ਨਿਆਇਕ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਕਸਰਤ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦਿਆਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਸੰਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਰਿਲਾਇੰਸ ਏਅਰਪੋਰਟ ਡਵੈਲਪਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਹਿ ਸਕਣ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੈਧ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਭਾਵੇਂ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਸਮਾਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨਾ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੋਵੇਗਾ ਦਾ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਐਗਰੀਕਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਧਿਕ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੂਤਕਾਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਾਲਾਨਾ ਕੋਟਾ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਕਸਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

44.6 ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਅਤੁਲ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ (2019) 3 ਐਸਸੀਸੀ 539 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਰਿਹਾਈ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮਨਾਹੀ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਇਹ ਕਿ: ਐ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਐਮਐਫਡੀਜ਼ (ਮਲਟੀ-ਫੰਕਸ਼ਨ ਡਿਵਾਈਸਿਜ਼, ਫੋਟੋਕਾਪੀਅਰਜ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼) ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਉਪਯੋਗ/ਸ਼ੈਲਫ ਜੀਵਨ 5-7 ਸਾਲ ਲਈ ਸੀ; ਅਤੇ (ii) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਉਪਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਐਮਐਫਡੀਜ਼ ਦੀ ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਐਮਐਫਡੀਜ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਤੁਲ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਧਿਕ ਆਯਾਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕ ਆਯਾਤ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਨਹੀਂ ਸਨ; ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਆਯਾਤ ਲਾਭ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਣਾਮ ਭੁਗਤਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਤੁਲ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ, ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਦਿਆਂ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇਗਾ।

44.7. ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮਨ ਧਾਲ ਮਿੱਲ ਬਨਾਮ ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (2021) ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਕੇਰ 362 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਕਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਯਾਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪੂਰਨ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਹੈ।

44.8. ਇਸ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਪੈਨਲਟੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ; ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਸਮਾਨ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੀਡੈਮਪਸ਼ਨ ਫਾਈਨ ਦੇ 5% ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਪੂਰਨ ਜ਼ਬਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

45. ਉਲਟਾ, ਜਵਾਬੀ-ਆਯਾਤਕਾਰ ਐਮ/ਐਸ. ਰਾਜ ਗ੍ਰੇ ਇੰਪੈਕਸ ਲਈ ਉਪਸਥਿਤ ਹੋਏ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਜੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਹਸ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰੀਡੈਮਪਸ਼ਨ ਫਾਈਨ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾਲ ਸਮਾਨ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

45.1 ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਟੀਰੀਅਲ ਪਿਛੋਕੜ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਆਂਕਾਲਯ ਦੀ 15.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਲਈ, ਰੀਡੈਮਪਸ਼ਨ ਫਾਈਨ ਅਤੇ ਪੈਨਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਓਓਸੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ, ਹੋਰ ਸੱਤ ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਲਈ, ਜਿਸ ਲਈ ਡਿਊਟੀ, ਫਾਈਨ ਅਤੇ ਪੈਨਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਰਿਹਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਅਪੀਲਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਰੁੱਧ ਲਏ ਗਏ ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ, ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ, ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਅਗਾਂਹ ਕਰਦਿਆਂ 24.12.2020 ਨੂੰ ਅਪੀਲ-ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ 28.08.2020 ਦੇ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਸੰਪੂਰਣ ਜ਼ਬਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂਕਿ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ।

45.2. 28.08.2020 ਦੇ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 15.10.2020, 09.12.2020 ਅਤੇ 05.01.2021 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਫਟੀਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਸੱਚੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਐਗਰੀਕਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚੀ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦੇਣ ਦਾ ਸਹੀ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

45.3. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਐਗਰੀਕਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚੀ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਐਫਟੀਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9ਏ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(3) ਅਧੀਨ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚੀ ਸਮਾਨ ਦੇ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ।

45.4. ਫਿਰ, ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚੀ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਤਰਕ 29.03.2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਅਧੀਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚੀ ਸਮਾਨ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 'ਮਨਾਹੀ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਥੇ, 'ਕੀ ਹੈ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਆਈਟਮ' ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਮਾਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤਾ/ਇਜਾਜ਼ਤ/ਲਾਇਸੰਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੂਚਨਾ/ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ, 'ਸੀਮਿਤ' ਸਮਾਨ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ

ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਨ ਦੇ ਆਯਾਤ ਲਈ ਲਾਇਸੰਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ 'ਸੀਮਿਤ' ਆਈਟਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ 'ਮਨਾਹੀ' ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ; ਅਤੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਤਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਮਟਰ 'ਮਨਾਹੀ' ਵਾਲਾ ਆਈਟਮ ਸੀ।

44.5 ਨਿਆਂਇਕ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਵਿਵੇਕ, ਵਿਦਵਾਨ ਏ.ਐਸ.ਜੀ ਨੇ ਸੰਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਲਾਇੰਸ ਏਅਰਪੋਰਟ ਡਿਵੈਲਪਰਜ਼ ਪ੍ਰਾ. ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੈਧ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਜੁਰਮਾਨਾ. ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਡੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸਾਮਾਨ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਅਕ ASG ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਰਾਮਦ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਵੱਧ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗੀ ਪਾਬੰਦੀ. ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਐਗਰਿਕਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਾਲਾਨਾ ਕੋਟੇ ਤੋਂ ਪਰੇ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰੀਖਣ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਹਨ ਦਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਨਿੱਜੀ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ, ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

45.6. ਵਿਕਲਪਿਕ ਤਰਕਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਮਾਨ ਨੂੰ 'ਮਨਾਹੀਯ' ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਕਤੀ/ਰਿਹਾਈ ਉੱਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾ ਕੇ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਕਲਪ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਦਲੀਲਾਂ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਵਿੱਚ 'ਮਨਾਹੀਯ' ਸਮਾਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 'ਮੇਅ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ 'ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ' ਦਾ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰਕ ਦੀ ਲਾਈਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਹਰਗੋਵਿੰਦ ਦਾਸ ਕੇ. ਜੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਲੈਕਟਰ ਆਫ ਕਸਟਮਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ.(1987) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 230' ਉੱਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਿਰਭਰਤਾ ਜਤਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਹੋਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਸੰਤ ਰਾਜ (ਉੱਪਰ)' ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇ ਤਾਂ, ਉਹ ਚੀਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਨਿਜੀ ਰਾਏ ਅਨੁਸਾਰ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਿਤ ਸਮਝਦਾਰ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਹੈ।

45.7. ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ 17,000 ਐਮ.ਟੀ.ਜ਼ ਦੇ ਪੀਲੇ ਮਟਰ ਜੋ ਇਸ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਕੁੱਲ ਆਯਾਤਿਤ ਮਾਤਰਾ 24,815 ਐਮ.ਟੀ.ਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਹਨ। ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਠੀਕ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਪੜਾਅ ਉੱਤੇ ਮੁੜ-ਨਿਰਯਾਤ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਖਪਤਕਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਜਿਸਟਿਕ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ;

ਇਸ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ-ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਿਰਾਸਤ, ਡੀਮਰੇਜ, ਕਿਰਾਏ, ਵਿਆਜ, ਬੀਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਲਾਗਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਡੇ ਘਾਟੇ ਉਠਾਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਨਾਲ, ਇਸ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ-ਆਯਾਤਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਤੀਬਰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

46. ਦੂਜੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ-ਆਯਾਤਕਾਰ ਐਮ/ਐਸ. ਹਰੀਹਰ ਕਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਦੇ

ਉਪਰੋਕਤ ਤਰਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਸੰਪੂਰਣ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਖਿਲਾਫ ਹੋਰ ਵੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

46.1 ਐਫਟੀਡੀਟੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਮਾਨ ਉਸ ਸਮਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਸ ਦੀ ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ 'ਮਨਾਹੀ' ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਧਿਕਾਰਤ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਗਜ਼ਟ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸੂਚਨਾ, ਚਾਹੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਅਧੀਨ, ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ; ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 11ਏ ਅਤੇ 11ਬੀ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਗਈ ਹੈ। ਹੋਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਗਰਵਾਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਮਟਰ ਦੀ ਆਯਾਤ ਨੂੰ 'ਮੁਫ਼ਤ' ਤੋਂ 'ਸੀਮਿਤ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਸੀਮਿਤ' ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ ਵੀ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸੀਮਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਧੀ, ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਐਮ.ਓ.ਯੂ. ਅਧੀਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਆਯਾਤ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ,

ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤਰਕ ਦੀ ਲਾਈਨ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਮਾਨ ਦੀ ਆਯਾਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨਾਹੀ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਜਾਂ ਦਾਇਤਵ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਮਨਾਹੀ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਜਾਂ ਦਾਇਤਵ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਕਿ ਉਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2017 ਦੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੂਚਿਤ ਤਾਰੀਖ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਸੀ ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਤਰਕ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤੱਕ ਹੀ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗੇ।

ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਇਹ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਮਾਨ, ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਖਪਤ ਲਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਲਈ ਸਰਾਸਰੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਮਨਾਹੀ ਸਮਾਨ। ਸਾਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਮਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ 'ਸਰਾਸਰੀ ਮਨਾਹੀ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ।

46.2. ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਈ ਆਯਾਤ ਆਯਾਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਮੁਕਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜੁਰਮਾਨਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੀ ਡਿਊਟੀ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਪੈਨਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਲਗਭਗ ਰੁ. 44.21 ਕਰੋੜ ਸੀ, ਓ.ਓ.ਸੀ. ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਖਪਤ ਲਈ ਉਪਯੁਕਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਆਯਾਤਕਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 24.12.2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਪੀਲ-ਇਨ-ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਸਟਮਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਨੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਰੁ. 2.35 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ਰੁ. 10 ਕਰੋੜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਯਾਤਕਾਰ ਇਸ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਧਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਯ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੀਈਐਸਟੀਏਟੀ ਅੱਗੇ; ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਆਯਾਤਕਾਰ ਲਈ ਉਚਿਤ ਉਪਾਯ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 15.10.2020 ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪੀਲ ਨਾਲ

ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸੇ ਧਾਗੇ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਲੈ ਕੇ, ਜਵਾਬੀ-ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸੀਈਐਸਟੀਏਟੀ ਅੱਗੇ ਆਪਣੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ; ਅਤੇ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ।

46.3. ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਜਵਾਬੀ-ਆਯਾਤਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੂਰੀ ਮਾਤਰਾ 38,500 ਐਮ.ਟੀਜ਼., ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 15.10.2020 ਦੇ ਹੁਕਮ ਉਪਰੰਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਲੀਅਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਸਮਾਨ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੋਈ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ: ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਕਸਟਮਜ਼ (ਆਯਾਤ), ਮੁੰਬਈ ਬਨਾਮ ਫਿਨੈਸ ਕ੍ਰਿਏਸ਼ਨ ਇੰਕ. (2009) 248 ਈਐਲਟੀ 122 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 12.05.2010 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

46.4. ਐਫਟੀਡੀ&ਆਰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰੀਗੋਵਿੰਦ ਦਾਸ ਕੇ. ਜੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਅਰੁਲ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਈਜ਼ਨ ਫੈਰੋ ਅਲੋਇਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2016) 340 ਈਐਲਟੀ 117, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਮਾਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਕਲੀ ਮੁਦਰਾ, ਅਸ਼ਲੀਲ ਸਮਗਰੀ ਆਦਿ ਵਰਗੀ ਦਾਗੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਮਾਤਰਾ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ 'ਸ਼ਾਇਦ' ਦੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਭਾਟੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ।

47. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ, ਹੋਰ ਦੋ ਆਯਾਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਵਾਂਗ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਟਰ/ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮਾਤਰਾ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਮਾਲ ਦੀ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਰੁਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

47.1. ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨਿੱਖਲ ਪਲਸਿਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੇ ਵੀ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਬਲਿਊ.ਪੀ ਨੰਬਰ 12283 ਦੀ 2019 ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 02.08.2019 ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਸਨੇ ਅਡਾਨੀ ਐਸਈਜ਼ੈਡ, ਮੁੰਦਰਾ, ਗੁਜਰਾਤ ਵਿੱਚ ਪੀਲੇ ਮਟਰ ਦੀ 1,02,550 ਐਮਟੀਜ਼ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਸਤੰਬਰ 2019 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਉਨੱਤਾਲੀ ਬਿਲਾਂ ਦੀ ਲੋਡਿੰਗ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਖਪਤ ਲਈ ਬਿਲਾਂ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ, ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਹ ਬਿਲਾਂ ਅਣਮੁੱਲਿਆ ਹਨ।

47.1.1. ਇਸ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵੀ 'ਰਿਸਟ੍ਰਿਕਟੇਡ ਸਮਾਨ' ਅਤੇ 'ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ' ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, ਐਫਟੀਡੀ&ਆਰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਡ ਪਾਲਿਸੀ ਅਧੀਨ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਮਾਨ ਕੇਵਲ 'ਰਿਸਟ੍ਰਿਕਟੇਡ' ਆਈਟਮਾਂ ਹਨ ਅਤੇ 'ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ' ਨਹੀਂ। ਫਿਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਰੁਲ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਰਿਸਟ੍ਰਿਕਟੇਡ' ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਮੁਕਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੈ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ 'ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ' ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਏ ਦੇ ਏਐਸਜੀ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਇਹ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਸਟ੍ਰਿਕਟੇਡ ਜਾਂ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਬਲਕਿ ਇਕ ਉਤਪਾਦ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੂਰੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਰਿਸਟ੍ਰਿਕਟੇਡ ਵਜੋਂ

ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਪੈਨਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

471.1.2. ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਮਾਨ ਮਨਾਹੀਆਂ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾ ਕੇ ਛੁਟਕਾਰਾ/ਰਿਹਾਈ ਦੇਣ ਦੀ ਛੋਟ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਰਗੋਵਿੰਦ ਦਾਸ ਕੇ. ਜੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸੰਤ ਰਾਜ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਯੂ.ਪੀ. ਸਟੇਟ ਰੋਡ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਮੋਹਮਦ. ਇਸਮਾਇਲ ਅਤੇ ਅਨਜਾਂ: (1991) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 239 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ; ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਸੀਟੀ) ਐਲ.ਟੀ.ਯੂ., ਕਾਕੀਨਾਡਾ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਗਲੈਕਸੋ ਸਮਿਥ ਕਲਾਈਨ ਕਨਜ਼ਿਊਮਰ ਹੈਲਥ ਕੇਅਰ ਲਿਮਿਟੇਡ: 2020 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 440 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਅਧੀਨ ਵੀ, ਅਦਾਲਤ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਨਿਰਰਥਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ।

47.1.3. ਇਕੁਇਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੌਰਾਨ ਅਪ੍ਰੈਲ 2019 ਤੋਂ ਨਵੰਬਰ 2019, ਲਗਭਗ 8.5 ਲੱਖ ਐੱਮ.ਟੀ. ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ 6 ਲੱਖ MTs ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਐਗਰਿਕਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ (ਸੁਪਰਾ), ਕਸਟਮ ਨੇ ਲਗਭਗ 50,000 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਮਟਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ/ ਸਤੰਬਰ-ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਦੌਰਾਨ ਦਾਲਾਂ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸੰਤੁਲਨ ਮਾਤਰਾ 2 ਲੱਖ ਮੀਟਰਕ ਟਨ ਬਚਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਇਹ ਦਾਲਾਂ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਬਹੁਤਾਤ ਵਿੱਚ 18 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਹੁਣ ਇੰਨੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਘੱਟ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੈ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ 9 ਲੱਖ ਮੀਟਰਕ ਟਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਾਧੂ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ ਅਤੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

47.1.4. ਅਰਜੀਦਾਰ ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਸਮਾਨ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬੰਦਰਗਾਹ 'ਤੇ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੜ-ਨਿਰਯਾਤ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਏ ਮਾਲ ਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਲਈ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਪੈਨਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ।

47.2. ਦੂਜੇ ਦਖਲਦਾਰ ਅਗਰੀਕਾਸ ਐਲ.ਐਲ.ਪੀ. ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 9321 ਦੀ 2019 ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 24.05.2019 ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਨੇ ਜੁਲਾਈ 2019 ਵਿੱਚ ਕਾਲੇ ਮਟਪੇ ਉਰਦ ਦੇ 480.54 ਐਮ.ਟੀ. ਦਾ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਬੰਧਪਤਰ ਦੇ ਨਫ਼ਾ ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨੰਬਰ 13392 ਦੀ 2019 ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 14.08.2019 ਨੂੰ ਇਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸਨੇ ਨਵੰਬਰ 2019 ਵਿੱਚ ਆਏ ਕਾਲੇ ਮਟਪੇ ਦੀ 27,775 ਐਮ.ਟੀ. ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ, 14,366 ਐਮ.ਟੀ. ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਅਤੇ ਸਾਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਬਾਕੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਈ ਨਹੀਂ ਗਈ। ਇਸ ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 05.10.2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨ੍ਹਾਵਾ ਸ਼ੇਵਾ ਨੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਪਾਇਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸਨੇ ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਆਂਪੀਠ ਅੱਗੇ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 525 ਦੀ 2021 ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਦੀ ਨਾ-ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਖਿਲਾਫ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

47.2.1. ਇਸ ਆਯਾਤਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਤਰਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਮਾਨ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਮੁਕਤੀ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾਲ ਰਿਹਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਐਫ.ਟੀ.(ਡੀ.ਆਰ.) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11(2) ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਨਾਲ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ

ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਵੀ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

48. ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤਰਕਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

48.1. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਤਰਕ ਇਹ ਹਨ: ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਨ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਪੀਲਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਸਨ; ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਮਾਨ, ਜੋ ਕਿ ਐਫ.ਟੀ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਅਤੇ 1.5 ਲੱਖ ਐਮ.ਟੀ.ਜ਼ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਐਫ.ਟੀ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(3) ਵਿੱਚ ਦੀਮਕ ਕਲਪਨਾ ਦੁਆਰਾ ਮਨਾਹੀ ਸਮਾਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਅਗਰੀਕਾਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਜਿਹੇ ਮਨਾਹੀ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਕਿ ਅਤੁਲ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨਜ਼ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

48.2. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬੇਨਤੀਆਂ ਆਯਾਤਕਾਰ ਹਨ: ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਗਿਣਾਤਮਕ ਹਨ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਵਰਜਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਸਨ; ਕਿ ਅਤੁਲ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਇਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਭਾਵੇਂ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋਵੇ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਵਰਜਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਵਿਵੇਕ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਆਰਡਰ-ਇਨ-ਅਸਲ ਵਿਚ; ਕਿ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਢੰਗ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਮੁੜ ਨਿਰਯਾਤ ਇੱਕ ਸੰਭਵ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਪੂਰਤੀ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਹੈ, ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਆਰਥਿਕਤਾ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ; ਉਹ ਆਰਡਰ-ਇਨ-ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹ।

49. ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧੀ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੈ।

ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਅੰਕ

50. ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਰਤਾਂਤ ਅਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਪੂਰਨ ਜ਼ਬਤ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜ਼ਬਤ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ?

50.1. ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਖਲ ਨਾਲ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 15.10.2020 ਦੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ (09.12.2020 ਦੇ ਸੋਧ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ) ਅਤੇ 05.01.2021, ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦਾ ਇਲਾਜ. ਦਿੱਤੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ.

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ

51. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਆਯਾਤਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਮਾਨ ਨੂੰ 28.02.2020 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ-ਮੂਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰਿਹਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਸਰਸ. ਹਰੀਹਰ ਕਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਅਤੇ ਆਂਸ਼ਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਸਰਸ. ਰਾਜ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ) ਅਤੇ ਓਓਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 129D(2) ਦੇ ਤਹਿਤ 01.10.2020 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਫਿਰ, ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ 01.10.2020 ਦੀਆਂ ਕਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਬੇਨਤੀਜਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

52. 15.10.2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਗਹਿਰੀ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਖੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ: (i) ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 129D(2) ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬਾਰੇ; (ii) 01.10.2020 ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਪੱਖਧਰਤਾ; ਅਤੇ (iii) ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਅਰਦਾਸ।

53. ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 129D(2) ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 15.10.2020 ਦੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ 01.10.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਜੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਧਾਰਾ 129D(2) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ "ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤਤਾ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

53.1. ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 129D ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ -

"129D. ਕਸਟਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਸਟਮ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖਾਸ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।—(1) ਕਸਟਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਬੁਲਾ ਕੇ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਸਟਮ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਸਟਮ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਭਰਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਅਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦਿਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ: ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਸਟਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਸਟਮ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਸਟਮ ਦੇ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਹ ਬਿੰਦੂ ਜਾਂ ਬਿੰਦੂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਭਿੰਨ ਹੈ, ਨੂੰ ਦੱਸੇਗੀ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਰੈਫਰੈਂਸ ਬਣਾਏਗੀ ਜੋ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਸਟਮ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਸਟਮ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇ ਇਹ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਸਟਮ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਸਟਮ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਅਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦਿਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

(2) ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਸਟਮ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਸਟਮ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਬੁਲਾ ਕੇ ਜਾਂਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤੋਂ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਖੁਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਅਤ ਜਾਂ ਉਚਿਤਤਾ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਜਾਂ ਕਸਟਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ

ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਸਟਮ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਸਟਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦਿਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ।

(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਹਰ ਆਦੇਸ਼ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਬੋਰਡ ਪਰਯਾਪਤ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ 'ਤੇ ਕਹੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(4) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰਨ, ਜੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਜਾਂ ਕਸਟਮ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸਨੂੰ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਸਟਮ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਸਟਮ ਨੇ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਦੁਆਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲਾਂ ਹੋਣ, ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਪੀਲਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਸੈਕਸ਼ਨ 129A ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਸਮੇਤ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

53.2 ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ, 1944 ਵਰਗੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਉੱਚਤਮ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਪਾਸ ਵਿਭਾਗੀ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੁਧਾਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਾਕੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵੀ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਬਾਕੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 129ਡੀ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35ਈ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਉੱਚਤਮ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ) ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਉਚਿਤਤਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਬਿੰਦੂ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਬਿੰਦੂਆਂ/ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲੀ ਫੋਰਮ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਹੈ। ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ, ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਰਾਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 129ਡੀਡੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35ਈਈ ਵਿੱਚ ਵੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਬਾਕੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਅਪੀਲੀ ਫੋਰਮ ਅੱਗੇ ਮਾਮਲਾ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਸਖਤ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿਉਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 129ਡੀ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 129ਡੀ(1) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰਤ ਚਰਚਾ ਦਾ ਕੀ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ 01.10.2020 ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਘਾਟ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸਨ ਜਾਂ ਜੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਉਹ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦਿਆਂ, ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਗਿਆ ਸੀ।

54. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਪਹਿਲੂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਢੰਗ ਬਾਰੇ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਦ ਮਾਮਲਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਧੀਨ ਸੀ।

.

54. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਸੀ ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਸੀ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ।

54.1. ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਮਿਤੀ 01.10.2020 ਨੂੰ ਉਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਲੰਬਿਤ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ, ਭਾਵੇਂ ਆਮ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਨਾ ਕਰੋ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਜੁੱਟ ਹਾਂ ਕਿ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਉੱਚ ਫੋਰਮ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਆਗਿਆ ਲਏ ਨਵੀਂ ਸਥਿਤੀ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੋ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਅਦਾਲਤ. ਉਂਜ ਵੀ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਣਗਹਿਲੀ ’ਤੇ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਏ ਬਿਨਾਂ, ਸਭ ਸਬੰਧਤ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ 'ਤੇ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਅਭਿਆਸ ਸੀ ਦਿੱਤੇ ਹਾਲਾਤ.

ਤ

. 54.2. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 25.09.2020 ਨੂੰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ 06.10.2020 ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ, ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਉੱਤੇ ਸਾਫ ਸੀ ਕਿ ਡੀ.ਜੀ.ਐਫ.ਟੀ. ਨੇ 28.08.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਅਪਵਾਦ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਗਰੀਕਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 129D(2) ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 28.08.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਰ, ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਡੀ.ਜੀ.ਐਫ.ਟੀ. ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰਦਿਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਦਿੱਤੀ; ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਮੈਂਡੇਮਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਅਜਿਹੀ ਮੈਂਡੇਮਸ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 28.08.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਦਾਸ ਸੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਪਾਇਆ ਕਿ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ 01.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਬੇਅਸਰ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਕਤ ਉੱਤੇ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਮਾਨੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼, ਭਾਵੇਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਇਹ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ & ਓਆਰਐਸ. ਬਨਾਮ ਐਮ/ਐਸ. ਰਾਜ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ ਐਲ.ਐਲ.ਪੀ. & ਓਆਰਐਸ. [ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ] ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਮਿਤੀ 01.10.2020; ਅਤੇ, ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ।

54.3. ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਾਲਤ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਗੋਇਆ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਵਜੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਰਿਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਰਿਹਾਈ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮੈਰਿਟਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲੀ ਫੋਰਮ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਨਾਮੁਰਾਦ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਲ ਘਰੇਲੂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਲਈ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ। (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਇਹ ਵਾਕਈ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਜਵਾਬੀ-ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਹੋਈ ਹੈ)।

54.4. ਸਾਡੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਗੁਆਚ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਚਿੰਤਤ ਸਟੈਟਿਊਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲਯੋਗ ਸੀ।

54.5. ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਖਿਲਾਫ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੁਖਦਾਈ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਿਤੀ 01.10.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਬਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਉਠਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਿੰਦੂ ਨਿਰਾਧਾਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕੀ ਕਿ ਮਿਤੀ 01.10.2020 ਦੇ ਉਹ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 36 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛਾਪ ਵਜੋਂ ਯੋਗ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

54.5.1. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ, ਇੱਕ ਆਯਾਤਕਾਰ, ਹੋਰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮੁੜ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਿਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਦਾ ਚੁਣਾਵ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਾਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 05.01.2021 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਸੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿਤੀ 15.10.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮਾਲ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇੱਕ ਨਿਮਨ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਸੰਪੂਰਣ ਜ਼ਬਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।

56. ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। 15.10.2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੈਰਾ 36 ਨੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 01.10.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸੀ, ਉਹ ਅੰਤਿਮ ਨਿਰਧਾਰਣ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਖੁੱਲਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ 15.10.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਉਹ ਮਾਲ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਕਿ 15.10.2020 ਦਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਇਕੋ ਵਿਕਲਪ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

57. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਦਮ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਣਾ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਇਹ, ਸਾਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣਾ, 15.10.2020 ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੈਰਾ 36 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵਿਰਾਮ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਉਸ ਪੈਰਾ 36 ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡਣ ਬਾਰੇ), ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼-ਇਨ-ਓਰੀਜਨਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਈ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ 01.10.2020 ਦੇ ਸਮੀਖਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਚਿਤ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਬਿੰਦੂ ਨਿਰਾਧਾਰ ਜਾਂ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਸਨ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 01.10.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੁਕ ਗਈ ਅਤੇ 28.08.2020 ਦੇ

ਆਦੇਸ਼ਾਂ-ਇਨ-ਓਰੀਜਨਲ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਦੇਸ਼-ਇਨ-ਓਰੀਜਨਲ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਨ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਰਿਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 28.08.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ-ਇਨ-ਓਰੀਜਨਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਬਣ ਗਏ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਦੀ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ 28.08.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ-ਇਨ-ਓਰੀਜਨਲ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿਅਰਥ ਹੋ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਣਾ ਸੀ।

58. ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਨਜ਼ਰੀਆਂ ਤੋਂ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 15.10.2020 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤੀਆਂ ਨਾਲ ਗ੍ਰਸਤ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

59. ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਲਿਕ ਖਾਮੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 15.10.2020 ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਰ ਖਾਮੀਆਂ ਨਾਲ ਗ੍ਰਸਤ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਮੈਂਡੈਟਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਨ; ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੇਸ ਅਰਕਟਿਕਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਖੋਜਾਂ। ਦੋਸ਼ੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਵਜਾਹਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪੈਰਾ 37 ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰ ਹੋਣਾ; ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਾ; ਅਤੇ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦਾ ਗੋਦਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਹੋਣਾ। ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕਾਰਕ ਸੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਕਿ 01.10.2020 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਨੁਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਮਾਲ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਉਚਿਤ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਿਆਂ, ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਕਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਰਕਟਿਕਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਧਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਸਬੰਧਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦੋਸ਼ੀ ਆਦੇਸ਼ 15.10.2020, ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

60. ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਏ ਵਿੱਚ 05.01.2021 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦੂਜਾ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਆਯਾਤਕਾਰ ਐਮ/ਐਸ. ਰਾਜ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

60.1. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਮਿਤੀ 05.01.2021 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਕਿ ਇਸਦਾ ਪਿਛਲਾ ਫੈਸਲਾ ਮਾਲ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ per incuriam; ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇੱਕ ਘੱਟ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਮਾਲ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਜ਼ਬਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਮਿਤੀ 15.10.2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 05.01.2021 ਨੂੰ ਰੱਖੀ, ਸਿਰਫ ਉਹ ਅਸੰਗਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 'ਪ੍ਰਾਈਮਾ ਫੇਸੀ' ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਿਤੀ 15.10.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਵਾਰ, ਪੈਰਾ 36 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਮਲਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚਣ ਲਈ ਸੀ।

60.2. ਉੱਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੂਜੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਦਿਆਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼-ਇਨ-ਅਪੀਲ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਆਯਾਤਕਾਰ ਲਈ ਨਿਯਮਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਸੀਈਐਸਟੀਏਟੀ ਵਿੱਚ

ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ।

61. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਿਤੀ 15.10.2020 (ਸੋਧ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 09.12.2020 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ) ਅਤੇ 05.01.2021 ਦੇ ਚੁਕਾਈਆਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

62. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿਰਫ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ਅਜੇ ਵੀ ਬਾਕੀ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਮਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵਸੂਲ ਕੇ ਰਿਹਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ?

62.1. ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜਾਂਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਮਾਲ 'ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਮਾਲ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ 'ਪਾਬੰਦੀ ਵਾਲੇ ਮਾਲ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਮਾਲ 'ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਮਾਲ' ਦਾ ਹੈ?

63. ਦੇ ਇਲਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਐਗਰਿਕਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਤੀ 29.03.2019 ਦੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਪਾਰ ਨੋਟਿਸ ਮਿਤੀ 16.04.2019, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼; ਅਤੇ ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਸੀ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦਰਾਮਦਕਾਰ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਦਰਾਮਦ ਘਟਣ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸਥਾਨਕ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ. ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਰਾਮਦ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਸਥਾਨਕ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰੇ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਲਈ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ 1.5-2 ਦੀ ਰੇਂਜ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਟਰਾਂ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੱਖ ਐੱਮ.ਟੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹਰੇਕ ਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦਿਸ਼ਟ 'ਪ੍ਰਤੀ ਲਾਇਸੈਂਸ' ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਲਈ 'ਕੁੱਲ ਆਯਾਤ'। ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲੱਭ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੀਕਰਨ ਹੈ 'ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ' ਨੇ 'ਪ੍ਰਤੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ' ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਪਗਨਡ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਸਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਵੈਧ ਹੈ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ FTDR ਐਕਟ। ਫਿਰ ਵੀ ਅੱਗੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਆਯਾਤਕਾਂ ਨੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਆਯਾਤ, ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਵਰ ਹੇਠ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਹੋਣ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ FTDR ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਵਪਾਰ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਉਲਟ ਐਕਟ ਪਰ, ਕਸਟਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਐਕਟ.

64. ਉਪਰੋਕਤ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਸਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਤਰਕਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੋ ਕਿ ਐਫਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(33), 11(1) ਅਤੇ 11(2) ਵਿੱਚ ਸਮਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:-

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1992 ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 3

"3. ਆਯਾਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ।- (1) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ, ਦਰਾਮਦ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਵਾਧਾ ਕਰਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ। ਨਿਰਯਾਤ.

(2) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ, ਸੀਮਿਤ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਤਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਨੀਤੀ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਉਹ ਸਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦਾ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 (52 ਦਾ 1962) ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਮਨਾਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(4) ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ, ਨਿਯਮ, ਵਿਧਾਨ, ਸੂਚਨਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਨ ਦੇ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਕੋਈ ਪਰਮਿਟ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸਮਾਨ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਮਨਾਹੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਐਕਟ, ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇ।"

ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (33):

"(33) "ਮਨਾਹੀ ਸਮਾਨ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਉੱਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਸਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਸ ਦੇ ਲਈ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।"

ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 11(I):

"11. ਸਮਾਨ ਦੇ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਉੱਤੇ ਮਨਾਹੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ—(1) ਜੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਰਣਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਉੱਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸ਼ਰਤਾਂ (ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਨਾਹੀ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।" ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 111(ਡੀ)

"111. ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ, ਆਦਿ ਦੀ ਜ਼ਬਤੀ—ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਮਾਨ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ:-

(ਡੀ) ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਾਨ ਜੋ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਕਸਟਮ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ;

65. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਰਿਹੰਤ (ਉਪਰੋਕਤ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਿਰਣਾਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਉਦ੍ਧਰਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ, ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੇ ਕਿ ਐਫਟੀਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਸਵਾਲ

ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਮਾਨ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰ, ਐਫਟੀਡੀਆਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਹ ਸਮਾਨ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨੇ ਜਾਣਗੇ; ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਉੱਤੇ ਸਾਰੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਨ ਕਿਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਜਾਣ, ਯਾਨੀ ਕਿ 'ਸੀਮਿਤ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਾਂ 'ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੀ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬੀ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

66. ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰਕਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਦੇ ਸਮਾਨ 'ਸੀਮਿਤ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ 'ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੀ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਨਾਂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਤਰਕ ਨਿਰਾਧਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

67. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਰਿਹੰਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਣਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਾਦੀ ਨਜ਼ਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਖਾਸ ਸੀਮਿਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1.5 ਲੱਖ ਐਮਟੀਜ਼ ਤੱਕ; ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ, ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਧੀਨ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀਟੀਆਰ ਐਕਸਪੋਰਟਸ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਜਾਂ ਆਯਾਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਹੋਰ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਸ.ਬੀ. ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ, ਕਿ ਆਯਾਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣਾ ਕੋਈ ਰਸਮੀਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਬਿਨੈ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਐਸ.ਬੀ. ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ: -

"9. ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਮਕੈਨੀਕਲਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਰਸਮੀਤਾ. ਅਰਜ਼ੀ ਮਿਲਣ 'ਤੇ,ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ. ਉਹਨਾਂ ਨੂੰਇਹ ਵੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੋਰ ਲਾਗੂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ...."

66.2. ਜਿਵੇਂ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਕੇਵਲ ਖਾਸ ਸੀਮਿਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨੂੰ ਹੀ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ, ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਧੀਨ. ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਧੀਨ ਕੈਪ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1.5 ਲੱਖ ਐਮ.ਟੀ.) ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਵੀ ਆਯਾਤ ਸੀਮਿਤ ਸਮਾਨ ਦੀ ਆਯਾਤ ਹੈ ਪਰ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੈਪ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਾਨ ਦੀ ਆਯਾਤ ਸੀਮਿਤ ਸਮਾਨ ਦੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਸਮਾਨ ਦੀ ਆਯਾਤ ਹੈ।

67. ਸਮਾਨ ਨੂੰ 'ਮਨਾਹੀ' ਜਾਂ 'ਮਨਾਹੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਏ.ਐਸ.ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ

67.1. ਸ਼ੇਖ ਮੁਹੰਮਦ ਓਮਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਖਾਸ
ਮੇਰ ਨੂੰ 'ਪਾਲਤੂ ਜਾਨਵਰ' ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸਦੀ ਆਯਾਤ ਨੂੰ
ਆਯਾਤ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਿਤ ਸਥਿਤੀ ਸੀ ਕਿ ਘੋੜਿਆਂ ਜਾਂ ਮੇਰਾਂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਅਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ. ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਆਯਾਤ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 111(d) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਕੇ ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਨਾਹੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 111(d) ਵਿੱਚ "ਕੋਈ ਵੀ ਮਨਾਹੀ" ਸ਼ਬਦ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਕੋਈ ਵੀ ਮਨਾਹੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹਰ ਮਨਾਹੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਵੀ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਨਾਹੀ

ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਕਿਹਾ, -

“11.... ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 111 (ਡੀ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸ਼ਬਦ "ਮਨਾਹੀ"। ਆਯਾਤ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ (ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 3, ਸਿਰਫ਼ ਆਯਾਤ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ, ਇਸ ਵਿੱਚ "ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਿਯੰਤਰਣ" ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਆਯਾਤ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ. ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਯਾਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਨਾਹੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ (ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ, 1947, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ "ਪਾਬੰਦੀਆਂ" ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ" ਮਨਾਹੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ। ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਧਾਰਾ 111 ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਹੈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਸਤੂ ਜੋ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ "ਦੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਉਲਟ ਆਯਾਤ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ” ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਉਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ "ਕੋਈ ਵੀ ਮਨਾਹੀ" ਇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ "ਮਨਾਹੀ"। ਇਹ ਮਨਾਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ. ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ ਇੱਕ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਨਾਹੀ। ਸਮੀਕਰਨ "ਕੋਈ ਵੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 111(d) ਵਿੱਚ ਮਨਾਹੀ” ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਿਰਫ਼ ਕਿਉਂਕਿ ਆਯਾਤ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ (ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ, 1947 ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ “ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ”, “ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ” ਜਾਂ “ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ”, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ "ਕੋਈ ਵੀ ਮਨਾਹੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਐਪਲੀਟਿਊਡ ਨੂੰ ਘਟਾਓ ਐਕਟ ਦੀ 111(ਡੀ)। “ਕੋਈ ਵੀ ਮਨਾਹੀ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਹਰ ਮਨਾਹੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਨਾਹੀ। ਪਾਬੰਦੀ ਇੱਕ ਹੈ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਕਿਸਮ....."

(ਜੋਰ ਬੋਲਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)

67.2 ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਭਾਟੀਆ (ਉਪਰੋਕਤ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਯਾਤਕ ਦੁਆਰਾ ਓਵਰ-ਇਨਵੌਇਸਿੰਗ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾਵਾ ਕਰਨਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਨਿਯਮਨ ਐਕਟ, 1973 ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਜਦੋਂ ਨਿਰਯਾਤਕ ਦਾ ਇਹ ਦਾਵਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 111(ਡੀ) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਨ ਅਜਿਹਾ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਤਰਕ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਭਾਟੀਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਰੁੱਧ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਪੈਨਲਟੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ ਪਰ, ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨਤਾ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੀ। ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਜੋ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨਤਾ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਵਿਚਾਰਧੀਨ ਸਮਾਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨੇ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਗੌਰ ਕਰਨਾ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਰਯਾਤ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ 'ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ' ਸਮਾਨ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

67.3. ਬ੍ਰਕਸ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ (ਉੱਪਰੋਕਤ), ਨਿਰਯਾਤ ਹੇਠ ਮਾਲ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਾਧੂਸੀ ਰਾਸ਼ੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪਾਈ ਗਈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(33) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 11 ਵਿੱਚ "ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਮਾਲ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਭਾਟੀਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ: -

“10. ਉਪਰੋਕਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ: (ਅ) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਮਾਲ ਦੀ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲਾ ਮਾਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ (ਬ) ਇਹ ਉਹ ਮਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਮਾਲ ਦੀ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਾਲ ਦੀ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲਾ ਮਾਲ ਮੰਨਿਆ

ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਧਾਰਾ 11 ਤੋਂ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 'ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ' ਜਾਂ 'ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ' ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੋਣ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਣਨ ਦੇ ਮਾਲ ਦੀ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ 'ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮਾਲ ਦੀ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ 'ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਕੁਝ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲਾ ਮਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ....”

(ਜੋਰ ਬੋਲਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

67.4. ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 3-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੁਲ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨਜ਼ (ਉੱਪਰੋਕਤ) 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਵਿੱਚ, ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੇ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਨੂੰ 'ਰੋਕੇ ਗਏ' ਮਾਲ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਉਸ ਮਾਲ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਆਯਾਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲਾ ਮਾਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਐਫਟੀਡੀਆਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖਰੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਨਿਯਮ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

67.4.1. ਅਤੁਲ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ (ਉੱਪਰੋਕਤ), ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੇ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਨੂੰ 'ਮਨਾਹੀ ਵਾਲਾ' ਨਹੀਂ ਪਰ 'ਰੋਕੇ ਗਏ' ਆਯਾਤ ਦੇ ਆਈਟਮਾਂ ਵਜੋਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਨਜ਼ਰ ਸੇਕਣ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਾ ਤੋ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੇ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਨੂੰ ਰੋਕੇ ਗਏ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੇ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਿਡੈਮਪਸ਼ਨ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

67.4.2 ਅਤੁਲ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਤੱਥਾਕਥਿਤ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਲਟੀ-ਫੰਕਸ਼ਨ ਡਿਵਾਈਸਿਜ਼, ਫੋਟੋਕਾਪੀਅਰਜ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼ (ਐਮ.ਐਫ.ਡੀਜ਼) ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਵਸਤੂਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ ਨੀਤੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 2.31 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪੱਤਰ ਖਿਲਾਫ ਆਯਾਤ ਯੋਗ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਮ.ਐਫ.ਡੀਜ਼ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਵਸਤੂਆਂ ਵਜੋਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ੇਧਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਸਮਾਨ ਕੇਵਲ ਖਾਸ ਮਾਤਰਾ ਤੱਕ ਹੀ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਖਿਲਾਫ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਘਟੋ ਘਟ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਐਮ.ਐਫ.ਡੀਜ਼ ਦੀ ਆਯਾਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ।

67.4.3 ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਮਟਰ/ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਖਾਸ ਮਾਤਰਾ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਵਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਖਿਲਾਫ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਅਕਸ਼ਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਆਯਾਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਅਨੁਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ੇਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਗਰੀਕਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਅਤਿਰਿਕਤ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਆਯਾਤ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਉੱਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਤੁਲ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਆਯਾਤ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਘਰੇਲੂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਉਲਟ, ਅਤੁਲ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਸੀ (ਭਾਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰ ਪੱਤਰ ਨਾਲ) ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਆਯਾਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤਰਾ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਟਾਕਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਅਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਅਤੁਲ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਾਲ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

68. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਮਾਲ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਵਾਲ, ਮਿਤੀ ਦੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ 29.03.2019 ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੋਟਿਸ ਮਿਤੀ 16.04.2019; ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਆਯਾਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਲਈ 'ਵਰਜਿਤ ਮਾਲ' ਹਨ ਕਸਟਮ ਐਕਟ 18 ਦਾ ਉਦੇਸ਼

68.1. ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਅਣਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਤਰਕ ਜੋ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ 'ਸੀਮਿਤ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 'ਸੀਮਿਤ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਜਾਂ ਡੀ.ਜੀ.ਐਫ.ਟੀ. ਜਾਂ ਐਫ.ਟੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਏ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਮਾਨਿਆ ਜਵਾਬਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਵਾਦਿਤ ਵਸਤੂਆਂ 'ਮਨਾਹੀ ਵਸਤੂਆਂ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਪੂਰਨ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ?

69. ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 'ਮਨਾਹੀ ਵਸਤੂਆਂ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਲਕ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਚੈਪਟਰ XIV ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੂਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਲਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ? ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਲਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਲਕ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 125(1)

"125. ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ।—(1) ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਜ਼ਬਤੀ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜ਼ਬਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਦੀ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਨਾਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਜਾਂ, ਜਿਥੇ ਅਜਿਹਾ ਮਾਲਕ ਜਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ: xxx xxx xxx"

69.1. ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਇੱਕ ਨੰਗੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਵਰਜਿਤ ਵਸਤੂਆਂ' ਅਤੇ 'ਹੋਰ' ਵਿਚਕਾਰ ਸਪਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਮਾਲ'. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 125 ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਹਿੱਸਾ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਅਰਥਾਤ, ਵਰਜਿਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਮਾਲ) ਛੁਡਾਉਣ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਰ, ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਵਰਜਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਮਜਬੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ। ਇਹ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਅਜਿਹਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਨਤੀਜਾ ਪੂਰਨ ਜ਼ਬਤ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜ਼ੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਬਤ ਦੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਪਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜ਼ੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਬਤ. ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਲਈ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125(1) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ।

70. ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿਧਾਂਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ

ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ:

70.1. ਸੰਤ ਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਦੋਵਾਂ ਪੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

“4.....ਜਦੋਂ ਵੀ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫਿਰ ਉਹ ਕੁਝ ਤਰਕ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਰਾਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਹਾਸੇ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਮਨਮਾਨੀ, ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਕਾਲਪਨਿਕ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਏ ਇੰਮਾਨਦਾਰ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ... ਵਿਵੇਕ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਸਹੀ ਵਿਵੇਕ। ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ, ਹਾਸੇ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਮਨਮਾਨੀ, ਅਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਮਨਮੋਹਕ....."

(ਬੋਲਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

70.2 ਰਿਲਾਇੰਸ ਏਅਰਪੋਰਟ ਡਿਵੈਲਪਰਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ 'ਵਿਵੇਕ' ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ: -

"30. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿਵੇਕ ਇਹ ਸੂਝ ਹੈ ਜੋ ਸਹੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਿਆਣਪ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ ਜੋ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ; ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਸੂਝ-ਬੂਝ, ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਫੈਸਲਾ: ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ; ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਠੋਸਤਾ; ਝੂਠ ਅਤੇ ਸੱਚ, ਗਲਤ ਅਤੇ ਸਹੀ, ਛਾਂਵ ਅਤੇ ਅਸਲੀਅਤ, ਇਕਤਾ ਅਤੇ ਰੰਗੀਨ ਬਹਾਨਿਆਂ ਅਤੇ ਦਿਖਾਵਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਲਗਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾ ਕਰਨਾ।"

70.3. ਯੂ.ਪੀ. ਸਟੇਟ ਰੋਡ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ (ਸੁਪਰਾ), ਜਿਥੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਨਾ-ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀਆਂ ਪਰਿਧੀਆਂ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ: -

"12. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਿਕ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰੇ ਜੋ ਮੈਡੀਕਲੀ ਅਯੋਗ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਕੇਵਲ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੈਂਡੇਟ ਦੇ ਕੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਕਲਪਿਕ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਉੱਤੇ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇਗਾ।

13. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਿਕ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਿਯਮ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਛਾਂਟੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ....ਇਹ

ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਵੇਕ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਹ ਵਿਵੇਕ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। .....

xxx xxx xxx

"15.....ਹਰ ਉਹ ਵਿਵੇਕ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸਟੈਚਿਊਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਦਫਤਰ ਦੇ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਧਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ 17(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੰਗ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਬੰਧਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁੜ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਯਾਂਤਰਿਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਮਨਮਰਜੀ, ਖੁਮਾਰੀ ਜਾਂ ਰਸਮ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਫਾਦਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਚਿਤ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ....."

(ਜੋਰ ਬੋਲਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

70.4. ਗਲੈਕਸੋ ਸਮਿਥ ਕਲਾਈਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੇ ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਆਪਣੇ ਵਿਆਪਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਟੈਚਿਊਟ ਦੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

"12. ਬੇਸ਼ੱਕ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਨੁਚਛੇਦ 226 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਆਪਕ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 142 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਨੁਚਛੇਦ 142 ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਪੂਰੀ ਨਿਆਂਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿਤ ਅਤੇ ਭੰਡਾਰ ਹੈ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ।

ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਵਰਤਦਿਆਂ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਟੈਚਿਊਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਨਿਰਰਥਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।"

71. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਤਰਕ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੈ; ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪਛਾਣ ਸ਼ੈਡੋ ਅਤੇ ਸਬਸਟੈਂਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਢੋਂਗ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨ ਨਿਰਣਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਦਫਤਰ ਦਾ ਧਾਰਕ ਸਟੈਚਿਊਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਤਰਕਸੰਗਤਤਾ, ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਹਨ; ਅਜਿਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਰਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

71.1 . ਇਹ ਬਹਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ ਵਰਤਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ, ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ, ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਕਾਰਕ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਵਰਤਣ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੌਲਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਤੁਲਿਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

72. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਵਿਵੇਕ ਵਰਤਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਦਾਲਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਪੈਨਲਟੀ ਨਾਲ ਛੱਡਣ ਦਾ ਵਿਵੇਕ

ਵਰਤਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਮਾਲ 'ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਿਛੋਕੜ ਪਹਿਲੂਆਂ, ਸਮੇਤ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਐਗਰੀਕਾਸ (ਉੱਪਰ), ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

73. ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਵਰਤਣਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਈਜ਼ਨ ਫੈਰੋ ਅਲੈਇਜ਼ (ਉੱਪਰ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ 'ਸੀਮਿਤ' ਸਨ ਅਤੇ 'ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ' ਨਹੀਂ ਸਨ, ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਸਥਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

74. . ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਵੱਲੋਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਗਰਗ ਊਨੀ ਮਿਲਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਜ਼ਬਤੀ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਆਯਾਤ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ ਸੇਵਾਯੋਗ ਕੱਪੜੇ ਮੁਟਿਆਰੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਛੁਪਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਥੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਉਥੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:

“5. ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦ ਜਿਸ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੀ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਧਾਰਾ 125 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਐਕਟ ਦਾ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ, ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਜਿਸਦਾ ਹੈ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਫਿਲਹਾਲ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਮਨਾਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨੂੰ ਦੇਵੇਗਾ ਮਾਲ ਦਾ ਮਾਲਕ ਜਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਕਸਟਡੀ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਠੀਕ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਬੀਰ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਸਿੰਘ। ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਤਹਿਤ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਵਿਚ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ, ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਜਿਸ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਫਿਲਹਾਲ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪਰ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਵਿਕਲਪ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਵਿੱਚ ਪੇਟੈਂਟ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਵਧੀਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਆਯਾਤ (ਕੰਟਰੋਲ) ਆਰਡਰ, 1955 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਆਯਾਤ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ (ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1)। ਹਾਲਾਤ ਉਸ ਨੇ ਨਿਰਪੇਖ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਮਾਲ ਦੀ ਜ਼ਬਤ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣ ਲਈ ਇਹ ਉਸਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੁਟਕਾਰਾ ਜੁਰਮਾਨਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਸੀ ਸ਼ਾਮਲ, ਵਧੀਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਾਲ ਦੀ ਪੂਰਨ ਜ਼ਬਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ. ਸਾਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਵੇਖੋ।"

(ਜੋਰ ਬੋਲਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)

75. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮਨ ਦਾਲ ਮਿਲਜ਼ (ਉਪਰੋਕਤ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਯਾਤਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉੱਥੇ, 22.04.2020 ਨੂੰ, ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੇ ਹਰੇ ਮਟਰ ਦੇ 200 ਐਮਟੀਜ਼ ਦੀ ਆਯਾਤ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਪਰ, ਅਸਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਆਯਾਤ ਦੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 23.06.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਨੂੰ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਗ੍ਰੀਨ ਮਟਰ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਘੋਸ਼ਿਤ ਮਾਤਰਾ 210 ਐਮਟੀਜ਼ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੈਸੇਬਲ ਮੁੱਲ 72,98,444 ਰੁਪਏ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਸਟਮ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕੋਚੀ, ਨੇ ਆਯਾਤਕਾਰ ਦੀ ਮਾਲ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਕੀਤੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ 16.10.2020 ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਡੀਜੀਐਫਟੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 18.12.2019 ਨੇ ਨਾਸ਼ਪਾਤੀਆਂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਲਈ ਏ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਸੀ; ਹੋਰ ਨੀਤੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਆਯਾਤ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿੱਤੀ ਕੋਟਾ ਦੇ 1.5 ਲੱਖ ਐਮਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਯਾਤਾਂ ਨੂੰ ਕੋਲਕਾਤਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਬੰਦਰਗਾਹ ਰਾਹੀਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਯਾਤਕਾਰ, ਜਿਸ ਨੇ 18.12.2019 ਅਤੇ 28.03.2020 ਦੀਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਸ ਅਰਦਾਸ ਲਈ ਅਸਥਾਈ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਾ-ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਜੋ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ। ਕਸਟਮ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ, ਆਯਾਤਕਾਰ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਕੀਤੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, 16.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ 18.12.2019 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ 28.03.2020 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ; ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 111(ਡੀ) ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਲਈ ਮਾਲ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਫਟੀਡੀਆਰਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(3) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ 4 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ। ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਅਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਸਆਈਐਮ ਨੀਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਨੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(33) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਾਹੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਸੁਭਾਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 111(ਡੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇ ਕੇ ਮੁਕਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਸੀ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਤੁਲ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼. ਹਰੀਹਰ ਕਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ (ਇਥੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ) ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਮਝੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ 12 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਉੱਤੇ ਮੁਕਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ 4 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ।

75.1. ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਵੱਲੋਂ ਕ੍ਰਾਸ-ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਚੇਤ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਗਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੈਸਰਜ਼. ਹਰੀਹਰ ਕਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਦਾ ਨੋਟ ਲਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਅਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਮੇਤ:-

"25. ਅਸੀਂ ਇਹ ਜੋੜਨ ਦੀ ਕਾਹਲੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਕਿ ਜੇ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਹਨ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਜਾਂ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਛੁਟਕਾਰਾ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਅਸਥਿਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕਸਰਤ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ 1962, ਖਾਸ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਹਨ ਨੀਤੀ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਆਦਿ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 18.4.2019 ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸਿਰਫ 1.5 ਲੱਖ ਮੀਟਰਕ ਟਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ; ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਰੁਪਏ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦਰਾਮਦ ਕੀਮਤ 200/- ਅਤੇ ਵੱਧ CIF ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਕਲਕੱਤਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਬੰਦਰਗਾਹ ਰਾਹੀਂ ਆਯਾਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਇਹ ਹਨ ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜੋ ਮਾਲ ਦੇ ਆਯਾਤ ਲਈ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਨੁਕੂਲ ਕਰਨ ਲਈ. ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਸੁਪਰੀਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸਟੈਂਡ ਦੇਖੋ ਐਗਰਿਕਸ ਐਲਐਲਪੀਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ; ਹਰੇ ਦੀ ਉਪਲਬਧ ਸਟਾਕ ਸਥਿਤੀ ਮਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰਡਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜ਼ਬਤ ਕਸਟਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਰ ਦਰਾਮਦ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਕਲਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 16.10.2020 ਕਿ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਹਰੇ ਮਟਰ

ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਲਈ ਲਾਗੂ ਸ਼ਰਤਾਂ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਵੇਖੋ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰਥਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਢੰਗ ਅਤੇ ਢੰਗ ਕਸਟਮ ਦੇ, ਪਰ, ਪਰ, ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇ ਸਾਮਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਸਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਛੁਟਕਾਰਾ ਜੁਰਮਾਨਾ. .... ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਨਾਲ ਕਸਟਮਜ਼ ਲਈ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਹੈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਐੱਸ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਦਾਰ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਫਿਰ, ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਥਾਰਟੀ/ਅਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਐਗਜ਼ਿਮ ਨੀਤੀ, ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਹਾਰ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੇ ਫਲੱਡ ਗੇਟ ਖੋਲ੍ਹਦੀਆਂ ਹਨ ਆਯਾਤ ਹਰੇ ਮੋਟਰ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਐਗਰਿਕਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ, FTDR ਐਕਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ 1962।

(ਜੋਰ ਬੋਲਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)

76. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਹਰਗੋਵਿੰਦ ਦਾਸ ਜੇ. ਕੋਠੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਜਤਾਈ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਿਪ ਫਾਸਟਨਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਖੇਪ ਨੂੰ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪੂਰਣ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਅਰਥਾਤ, ਮਾਲ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ; ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ; ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜ਼ਬਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬੇਅਦਬੀ ਨਾਲ ਅਣਖਿੱਲਵਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਉਚਿਤ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਤੀਜੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਾਰ ਪਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਪੂਰਣ ਜ਼ਬਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕਹਿਣਾ ਬੇਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਦਿੱਤੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੀ ਆਯਾਤਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੇ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਜਦ ਕਿ ਆਖਰ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਯਾਤਕਰਤਾਓਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲਵੇਗਾ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਮੁਫਤ ਆਯਾਤ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕੁੱਝ ਵੀ ਹੋਵੇ।

ਆਯਾਤਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਜਦ ਕਿ ਆਖਰ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਯਾਤਕਰਤਾਓਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲਵੇਗਾ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਮੁਫਤ ਆਯਾਤ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕੁੱਝ ਵੀ ਹੋਵੇ।

76.1. ਹਰਗੋਵਿੰਦ ਦਾਸ ਕੇ. ਜੋਸ਼ੀ (ਸੁਪਰ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਹ ਹੈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਮਾਲ (ਜ਼ਿਪ ਫਾਸਟਨਰ) ਜ਼ਬਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਸਮੇਂ, ਵਸਤੂ

ਦੇ ਮੁਫਤ ਆਯਾਤ ਦੀ ਵੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਪਾਇਆ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਉਸਦੇ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ, ਭਾਵ, ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣਾ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੀ, ਮਾਮਲਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਮੇਸ਼ਾ, ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਦੁਆਰਾ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦਾ. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਦਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਦਾ ਪੱਖ.

76.2. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹਰੀਗੋਵਿੰਦ ਦਾਸ ਕੇ. ਜੋਸ਼ੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ਾਂ-ਮੂਲ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁੜ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਜੂਕੇਟਿੰਗ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੇ, ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਪਾਇਆ, ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਸ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਕਿ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

77. ਇਸ ਲਈ, ਜੋ ਉਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਜ਼ਬਤੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਰਟਫ੍ਰਾਈਜ਼ (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਪਾਇਆ। ਗਾਰਗ ਊਨੀ ਮਿਲਾਂ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਜ਼ਬਤੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਹਰੀਗੋਵਿੰਦ ਦਾਸ ਕੇ. ਜੋਸ਼ੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125(1) ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਉਚਿਤ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਮੁੜ ਭੇਜਿਆ।

78. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੂੰ ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਰਕ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਜੂਕੇਟਿੰਗ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਖਾਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਉਪਲਬਧ ਦੂਜੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ; ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜੂਕੇਟਿੰਗ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਰਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਚਿਤ ਹੈ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਮੁੜ ਭੇਜਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਅਤੇ ਇਹ ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ਾ ਸਮਾਨ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇ।

79. ਜਿਵੇਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਾ ਕਾਰਜ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਕ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖੋਜ ਇਹ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 125 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੰਕੋਚ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜੂਕੇਟਿੰਗ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵੇਕ ਛੱਡਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਨ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਜਾਂ ਮੁਕੰਮਲ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੇ ਪੱਖਾਂ ਅਤੇ ਵਿਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤੌਲਿਆ ਜਾਵੇ।

80. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 28.08.2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਕਸਰਤ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਵੀ ਵਿਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 125(1) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਣ ਜ਼ਬਤੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਵਿਕਲਪ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਮਾਨ ਲਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣਾ ਹੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਇਹ ਕਸਰਤ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਨਤਾਵਾਦੀ ਅਤੇ ਰਸਮੀ ਸੁਭਾਵ ਦੀ ਸੀ ਬਜਾਏ ਕਿ ਲਾਗੂ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਜਾਗਰੂਕ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨ ਪਾਲਣਾ ਦੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਉਂ ਸੰਪੂਰਣ ਜ਼ਬਤੀ ਹੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਦੀ

ਸਹੀ ਕਸਰਤ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ 24.12.2020 ਨੂੰ ਅਪੀਲ-ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 54.3 (ਪੈਰਾ 38.2 ਵਿੱਚ 'ਸੀ' ਬਿੰਦੂ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਪੇਸ਼) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਕਸਰਤ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ।

81. ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਬੰਦੀ, ਖਾਸ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਪਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਸਤੂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦੀ, ਸਿਰਫ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਘਰੇਲੂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਉੱਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਸਰ ਪਾਉਣਾ ਹੈ। ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਆਯਾਤਾਂ ਦਾ ਕੈਸਕੇਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਰਗਸ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਯਾਤਾਂ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

82. ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਜੋੜ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ, ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਗਲਤ ਦਰਾਮਦਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ। ਇਹ ਕਾਰਕ ਇਕੱਲਾ ਹੈ ਉਹ ਦਿਸ਼ਾ ਲੱਭਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ. ਜਦੋਂ ਦਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤ ਟਕਰਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਲੰਬੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਮਟਰ/ਦਾਲਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਬਜ਼ਾਰ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ, ਦੂਰਗਾਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ, ਸਿਰਫ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਕਠਿਨਾਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਗਲਤ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਸੀ ਸਿਰਫ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਲਈ. ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਦਰਾਮਦ ਦੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਸਹੀ ਅਭਿਆਸ ਵਿਵੇਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦਾਗ਼ੀ ਮਾਲ ਭਾਰਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਅਜਿਹੇ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਆਯਾਤਕ; ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਜ਼ੁਰਮਾਨਾ ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਏ ਹਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਾਰੰਟੀ ਹੈ।

83. ਇਸ ਚਰਚਾ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਨਿਆਂਕਾਲ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਜੋ ਕਿ ਫਾਈਨੈਸਟ ਕ੍ਰਿਏਸ਼ਨ ਇੰਕ. (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਸੈਸੀ ਦੁਆਰਾ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ 13 ਕੰਸਾਈਨਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ; ਅਤੇ ਮੁੜ-ਨਿਰਧਾਰਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28(2) ਅਧੀਨ ਵੱਖਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 28AB ਅਧੀਨ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਵੱਖਰੀ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਸੀਈਐਸਟੀਏਟੀ ਨੇ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਨ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਨਿਆਂਕਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉੱਠਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਮਾਨ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਜੇ ਸਮਾਨ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਮਾਨ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਸ੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਚੋਰੋਲੀਕਸ਼ਨਜ਼ ਨੇ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 28.08.2020 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਾਰੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਦਿਨ ਵਿਸ਼ਾ ਸਮਾਨ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ।

84. ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਕਲਪ

ਸਿਰਫ ਸੰਪੂਰਣ ਜ਼ਬਤੀ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਆਯਾਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ, ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਉੱਤੇ। ਇਹ ਵਿਕਲਪ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ 18.03.2021 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

85. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ, 28.08.2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 24.12.2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਪੀਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਕਵਿਟੀ ਦੀ ਪੁਕਾਰ

86. ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਕਵਿਟੀ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦਾ ਮੁੜ-ਨਿਰਯਾਤ ਇੱਕ ਸੰਭਵ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ।

86.1. ਇਕਵਿਟੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਕਵਿਟੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ 28.08.2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ, 15.10.2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਜੂਕੇਟਿੰਗ ਅਥਾਰਿਟੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਕਵਿਟੀ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਕੋਈ ਨਰਮੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਕਵਿਟੀ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਗਾਰੀਕਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਆਯਾਤਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬਾਹਰ ਹੀ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਕਵਿਟੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਦੀ ਘਾਟ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਇਕਵਿਟੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਖੜ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

86.2. ਹਸਤਕਸ਼ੇਪਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖੁੱਲੇ ਸੁਝਾਅ ਕਿ ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਮੰਗ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨੀਤੀ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਹ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਇਕਵਿਟੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਨਾਲ, ਵਿਸ਼ਾ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕੋਈ ਖੇਪ ਰਿਹਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਰਿਹਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੋਈ ਇਕਵਿਟੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

86.3. ਇਸ ਲਈ, ਇਕਵਿਟੀ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ, ਅਤੇ ਹਨ, ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪੀਲ ਲਈ ਮੁੱਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਰਦਾਸ

87. ਅਸੀਂ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸੀਈਐਸਟੀਏਟੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਉੱਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਸਧਾਰਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਬੇਨਤੀ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਿੱਛੋਕੜ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਘੁੰਮਣ ਦੇ ਹੋਰ ਦੌਰਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੰਗੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ; ਅਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

88. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਯਾਤਕਾਰ ਐਮ/ਐਸ. ਰਾਜ ਗ੍ਰੋ ਇੰਪੈਕਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲ-ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇਸਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਉਸਨੂੰ ਸੀਈਐਸਟੀਏਟੀ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਯ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਠੋਸ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਕਾਰਨ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਨਿਯਮਿਤ ਅਪੀਲ ਦੇ ਉਪਾਯ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਚੋਣ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਮਾਲ (ਸੱਤ ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਹੇਠ) ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਦੀ ਤੀਬਰ ਇੱਛਾ ਰੱਖੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਤਿੰਨ ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਹੇਠ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਅਪੀਲ-ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਵਮਾਨਨਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

88.1. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਐਗਰੀਕਾਸ (ਉੱਪਰ) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਬੇਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੰਨੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਰੁ. 1.45 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ਰੁ. 5 ਕਰੋੜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਸ ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੇ ਤਿੰਨ ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਐਸਲ ਐਕੰਪਲੀ ਵਜੋਂ ਲੈਣਾ ਪਿਆ, ਸਾਡੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ ਖਿਲਾਫ ਅਸਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ-ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਆਯਾਤਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇੱਕ ਵਿਅਰਥ ਕਵਾਇਦ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ।

89. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਆਯਾਤਕਾਰ ਐਮ/ਐਸ. ਹਰੀਭਰ ਕਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਅੱਠ ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਮਾਮਲਾ ਅਪੀਲਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਫੈਤ ਐਕੰਪਲੀ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾਲ ਹੀ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਧਾਈ। ਜਿਵੇਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਆਯਾਤਕਾਰ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨੇ ਖਿਲਾਫ ਤਰਕ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਧਾਈ ਰੁ. 2.34 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਰੁ.10 ਕਰੋੜ ਤੱਕ ਇਸ ਆਯਾਤਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈੱਟ ਆਫ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਪੀਲ-ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਾਡੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ, ਇਸ ਆਯਾਤਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਇੱਕ ਵਿਅਰਥ ਕਵਾਇਦ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ।

90. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ 24.12.2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ-ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਦਾਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੇ।

ਇਤਫਾਕਨ: ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਸਿਧਾਂਤ

91. ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਬੈਂਚ ਜੈਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਢੱਕਣ ਹੇਠ ਹੀ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਯਾਤ ਲੈਣਦਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੜਾਈ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਮਟਰ/ਦਾਲਾਂ ਭਾਰਤੀ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੁਝ ਮਾਲ ਜੋ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਰਿਹਾਈ ਪਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਨੂੰ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ fait accompli ਵਜੋਂ ਲੈਣਾ ਪਿਆ। ਜੋ ਕੁਝ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਐਗਰੀਕਾਸ (ਉੱਤੇ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਮਿਲਾਉਣੀ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ, ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਬਜ਼ਾਰ ਅਰਥਚਾਰੇ ਉੱਤੇ ਉਲਟਾ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਹਰਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ

ਹਾਲਤ ਇਕ ਟਾਲਣਯੋਗ ਸੀ; ਅਤੇ ਜੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਅਤੇ ਅਸਰ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਮਾਂ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੇ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਇੰਜੰਕਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣੀ ਪਈ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਆਯਾਤ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।

91.1. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਭਰੇ ਸੀਨੇਰੀਓ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੁੜ ਕਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਵਿਵੇਕ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਉਚਿਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

92. ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਕਸਰਤ ਦੇ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਖਾਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਮੌਲਿਕ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਕੇਵਲ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦਾਵੇਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਮਾਮਲਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਹੋਰ ਤੱਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਅਤੇ ਨਾਮੁਰਾਦ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਖਾਲੀ ਰਸਮੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਮਹੱਤਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਕਸਰਤ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਜੋਖਮ ਦਾ ਤੌਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅੰਤਮ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਕੋਰਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਚੈਂਸਰੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮਜ਼ ਰੋਵਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਓਰਸ ਬਨਾਮ ਕੈਨਨ ਫਿਲਮ ਸੇਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ.[1986] 3 ਸਾਰੇ ER 772 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਉਪਯੋਗੀ ਤੌਰ ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ -

"...ਮੁੱਖ ਦੁਵਿਧਾ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਅਦਾਲਤੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਰੋਕਥਾਮ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਤ ਹੋਣ, ਬਾਰੇ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਜੋਖਿਮ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ "ਗਲਤ" ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ (ਜਾਂ ਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੁੰਦਾ) ਜਾਂ ਉਲਟ, ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਨਾ ਦੇਣਾ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤਦਾ ਹੈ (ਜਾਂ ਜਿੱਤ ਸਕਦਾ ਹੈ)। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਹ ਰਸਤਾ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੇ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਉਹ "ਗਲਤ" ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਅਦਾਲਤੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ।"

(ਜੋਰ ਬੋਲਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

92.1. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਗਟਾਵਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਾਰਕਾ ਕਾਵਸਜੀ ਵਾਰਡਨ ਬਨਾਮ ਕੂਮੀ ਸੋਰਾਬ ਵਾਰਡਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1990) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 117 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

"16. ਅੰਤਰਿਮ ਅਨਿਵਾਰਿਤ ਅਦਾਲਤੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ ਇਸ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅੰਤਿਮ ਸੁਣਵਾਈ ਤੱਕ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਜਾਂ ਉਹ ਕੰਮ ਜੋ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਨੂੰ ਛੇੜਛਾੜ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜੋ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਿਛਲੀ ਗੈਰ-ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ। ਪਰ ਚੂੰਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਦਾਲਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਜਾਂ ਨਾਮੁਰਾਦ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਖਿਲਾਫ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਲਟ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਜੋ ਜਿੱਤਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਤ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬਰਾਬਰ ਵੱਡੀ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਜਾਂ ਨਾਮੁਰਾਦ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹਨ:

(1) ਪਲੇਠੀ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ, ਇਹ ਇੱਕ ਉੱਚ ਮਾਨਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰੋਕਥਾਮ ਅਦਾਲਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਕੇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।

(2) ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੂਰਣੀਯ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਚੋਟ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(3) ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਹੈ।

17. ਇੱਕ ਨੈਤਿਕ ਰਾਹਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਅਨਿਵਾਰਯ ਇੰਜੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਜਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੁਚੱਜੇ ਨਿਆਇਕ ਵਿਵੇਕ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸਨੂੰ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਮਾਪਕ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਅਬਸੋਲਿਊਟ ਨਿਯਮ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਪਵਾਦੀ ਹਾਲਾਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਇੰਜੰਕਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਜਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਸੁਚੱਜੇ ਨਿਆਇਕ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(ਜੋਰ ਦਾਰ ਅਕਸਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜੋਰ)

93. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਆਯਾਤਕਾਰ (ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ) ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਪੂਰਣੀਯ ਚੋਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚੋਟ, ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਕੁਝ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸਨੂੰ ਅਪੂਰਣੀਯ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਧਾਰਣ ਪਰ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਸਵਾਲ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਦੇ ਤੱਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਜਵਾਬ ਹੋਰ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਅਸੁਵਿਧਾ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਕਾਰਨ ਝੱਲਣੀ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ ਉਹ ਉਸ ਅਸੁਵਿਧਾ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਝੱਲਣੀ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ (ਜਿਸਦਾ ਅੰਤਮ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤਾਂ 'ਤੇ ਪੈਣਾ ਸੀ) ਜੇਕਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਟਰ/ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਅਧਿਕ ਮਾਤਰਾ ਨਾਲ ਭਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

94. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਟੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਗਰੀਕਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਅਫਸੋਸਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਲਗਭਗ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਨਤੀਜੇ 29.03.2019 ਦੀਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਵਰ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਯਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮੰਡਰਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੇਕਰ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਅਤੇ ਅਪੂਰਣੀਯ ਚੋਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਖ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਅਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਗਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਕਿ ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਵਰ ਅਧੀਨ ਆਯਾਤਾਂ ਨੂੰ ਅਸਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਅਤੇ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਸਭ ਟਾਲਣਯੋਗ ਸੀ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ।

95. ਅਸੀਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਿਆਂ ਇਸ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਾਂਗੇ।

ਸੰਖੇਪ

96. ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲ-ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਣ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ

ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਤੇ ਮੁੜ-ਨਿਰਯਾਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਢਿੱਲ ਦੇ ਨਾਲ ਪਰ ਹੈ। ਅਣੁਚਿਤ ਆਯਾਤਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਰੀ ਖਰਚੇ ਵੀ ਚੁਕਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਨਿਸਕਰਸ਼ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼

97. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ:

(a) ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਮੰਨੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ;

(b) 15.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ (09.12.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਸੋਧ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ), ਜੋ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਐਲ) ਨੰਬਰ 3502-3503 ਦੇ 2020 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(c) 05.01.2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼, ਜੋ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਐਸਟੀ) ਨੰਬਰ 24 ਦੇ 2021 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਹੋਵੇਗੀ;

(d) 24.12.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲ-ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਆਯਾਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 28.08.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਮੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ; (e) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ-ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਮਾਨ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੀ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸੰਪੂਰਣ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ

(f) ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਣ ਜ਼ਬਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ, 18.03.2021 ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਬੰਧਤ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਅੱਜ ਤੋਂ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀ ਹੋਰ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਮੁੜ-ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਮੁੜ-ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮੁਕਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਤੋਂ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

98. ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ/ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਲੰਬਿਤ ਹਨ, ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਪਰ, ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਕਮ ਦੇ ਕੁਆਂਟਮ ਸਮੇਤ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਛੱਡੇ ਗਏ ਹਨ।

99. ਜਵਾਬੀ-ਆਯਾਤਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ, ਜੋ ਕਿ ਰੁਪਏ 2,00,000/- (ਰੁਪਏ ਦੋ ਲੱਖ) ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹਨ।

100. ਸਾਰੀਆਂ ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ

ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate